

A pályázati felhívás címe:

Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatása

A pályázati felhívás kódszáma:

KAP-RD04a-RD04b-1-24

Rövid összefoglaló

<p>Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a pályázati felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2.1 és 2.2 fejezetében)</p>	<p>Mezőgazdasági termékek értéknövelését, piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést és/vagy kapcsolódó zöld beruházást megvalósító vállalkozás.</p>
<p>Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 3.1 fejezetében)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. - Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat. - Immateriális beruházások: a művelet céljához köthető számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
<p>Mikor lehet benyújtani támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 2.3 fejezetében)</p>	<p>A támogatási kérelem benyújtására 2024. szeptember 17. napjától van lehetőség.</p>
<p>Mi a támogatás formája? (Részletes információk a felhívás 8.1 fejezetében)</p>	<p>Vissza nem térítendő támogatás, a kedvezményezettnek ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítésén keresztül.</p>
<p>Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 8.2 fejezetében)</p>	<p>Mindkét célterület vonatkozásában:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legalább 200 millió Ft <p>1. célterület vonatkozásában:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legfeljebb 5 milliárd Ft <p>2. célterület vonatkozásában:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legfeljebb 1 milliárd Ft
<p>Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 8.3. fejezetében)</p>	<p>A támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 25 százalékáig, de legfeljebb 500 millió Ft-ig a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.</p>
<p>Mennyi a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4.2 fejezetében)</p>	<p>A támogatási okirat véglegessé válásától számított legfeljebb 36 hónap.</p>
<p>Hol valósítható meg a művelet?</p>	<p>Magyarország egész területén.</p>
<p>Várhatóan hány művelet kap támogatást?</p>	<p>200-250 db</p>

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 150 Mrd Ft az alábbi célterületi bontásban:

- **A felhívás 1. célterülete** *(Mezőgazdasági termékek értéknövelése, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása)* keretében igénybe vehető keretösszeg: **145 Mrd Ft.**
- **A felhívás 2. célterülete** *(Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó zöld beruházások támogatása)* keretében igénybe vehető keretösszeg: **5 Mrd Ft.**

A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A felhívás Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének (a továbbiakban: KAP ST) keretében a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kerül meghirdetésre.

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás, az Általános Útmutató a KAP Stratégiai Terv keretében meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF), együttesen tartalmazzák a kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az IH a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közlemény kerül megjelentetésre, ezért és az egyéb információk megismerése céljából kérjük, hogy kövessék figyelemmel a <https://kap.gov.hu> honlapon megjelenő közleményeket!

A felhívásban nem szereplő előírások esetében a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény), a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.), és az ÁÚF az irányadó.

A felhívás eltérhet az ÁÚF-ben megfogalmazott előírásoktól, ebben az esetben a felhívásban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

Jelen felhívás vonatkozásában nem alkalmazandó az ÁÚF 11. pontja.

Tartalomjegyzék

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE.....	5
2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI	5
2.1. Kedvezményezettek köre.....	5
2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre	6
2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje	6
2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei.....	6
3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK	7
3.1. Támogatható tevékenységek.....	7
3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek.....	7
3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek.....	10
3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....	10
3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....	10
3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:.....	10
3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	12
3.2.1 Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	17
3.2.2 A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	17
3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások	22
4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA	29
4.1. A művelet megkezdése	29
4.2. Művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások	29
5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK	29
5.1. Közbeszerzési kötelezettség	29
5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek.....	30
5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség).....	30
6. INDIKÁTOROK	30
6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulása.....	30
6.2. Monitoring adatszolgáltatás	31
7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK.....	31
7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend	31
7.2. Kiválasztási kritériumok.....	31
8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK.....	32

8.1. Támogatás formája.....	32
8.2. Igényelhető támogatás	32
8.3. Igényelhető előleg.....	36
9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK	37
9.1. Kifizetési kérelmek tervezése	37
9.2. Elszámolható költségek.....	37
9.2.1. Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása.....	41
9.3. Elszámolhatóság feltételei	41
9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások	42
9.5. Nem elszámolható költségek.....	43
10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK	44
10.1 Általános jogkövetkezmények	44
10.2 Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	44
10.3 Az üzleti- és pénzügyi tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények	45
10.4 A felhívásban rögzített kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	45
11.TOVÁBBI INFORMÁCIÓK	46
11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás	46
11.2. További dokumentumok.....	47
11.3. Képzettségi nyilvántartás	47
12. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE	47
13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA	48
13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	48
13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek	48
13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:	48
13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	49
14. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI	49

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE

A felhívás alapjául a KAP ST RD04a_E02_FON_73 kódszámú, Mezőgazdasági termékek értéknövelése című és az RD04b_E03_FOF_73 kódszámú, Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó zöld beruházások támogatása című beavatkozásai szolgálnak.

E beavatkozások a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet 73. cikkén alapulnak.

A felhívás a beavatkozásokban megfogalmazott alábbi célok megvalósulását kívánja elősegíteni:

- Mezőgazdasági termékek értéknövelését, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó, az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelését előmozdító, továbbá a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő komplex, nagyobb léptékű fejlesztések megvalósulása.
- Magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakítását, optimalizálást elősegítő, valamint piaci keresletre és/vagy termékpiaca-együttműködésre alapozott kapacitásbővítő komplex, nagyobb léptékű fejlesztések megvalósulása.
- Az energia-önellátás növelése és az energiatartósság csökkentése, környezetbarát technológiák alkalmazása, az energiatartósság javítása, az energiaköltségek csökkentése, a megújuló energiaforrások előtérbe helyezése.

2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

2.1. Kedvezményezettek köre

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:

Mezőgazdasági termékek értéknövelését, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést és/vagy kapcsolódó zöld beruházást¹ megvalósító azon vállalkozás², vállalkozásmérettől függetlenül, aki vagy amely:

- Magyarországon székhellyel, vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel, és
- a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évvel rendelkezik.

A felhívás keretében támogatási kérelem benyújtására **kollektív beruházás keretében is van** lehetőség. Kollektív műveletnek minősül a termelői csoport, a termelői szervezet, termelői integrációs szervezet, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint a szociális szövetkezet által végrehajtott művelet.

¹ A felhívás 3.1.1. fejezetében foglalt valamely tevékenység.

² A felhívás keretében támogatásra jogosult vállalkozásként értelmezendő a mezőgazdasági őstermelő, a családi mezőgazdasági társaság, a szövetkezet, a termelői csoport, a termelői szervezet, termelői integrációs szervezet, a szociális szövetkezet és a vadász társaság is.

2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítéltető meg támogatás azon kedvezményezett részére, aki/amely:

- a) támogatási kérelme nem felel meg a felhívás célkitűzéseinek;
- b) azonos megvalósítási hely kapcsán a Vidékfejlesztési Program VP3-4.2.1-4.2.2.-1-21 kódszámú, „Élelmiszeripari üzemek fejlesztése” című felhívása, vagy VP3-4.2.1-4.2.2.-2-21 kódszámú, „Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése” című felhívása keretében támogatói okirattal rendelkezik és a támogatási kérelem benyújtásakor kifizetési kérelem beadásával igazoltan még nem kezdte meg a már támogatott projekt megvalósítását. Ezen előírás alól kivételt képeznek azon kedvezményezettek, akik a támogatói okiratukat 2023. szeptember 1-jén vagy azt követően vették kézhez;
- c) adott beruházási elem tekintetében az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a borászati gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez igényelhető támogatásról szóló 53/2020. (X. 27.) AM rendelet és/vagy az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a szőlő- és borágazatban hasznosított gépek, technológiai berendezések és informatikai eszközök beszerzéséhez 2024-től igényelhető támogatásról szóló 13/2024. (IV. 4.) AM rendelet alapján támogatásban részesült;
- d) *a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság által hozott, állami támogatás visszafizetésére irányuló, Magyarországnak címzett határozat alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének³,*
- e) *nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül⁴;*
- f) a KAP-RD04a-RD04b-2-24 kódszámú „Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása” című felhívás keretében támogatásban részesült és végleges támogatási okirattal rendelkezik;
- g) a KAP-RD04a-RD04b-2-24 kódszámú „Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása” című felhívás keretében támogatási kérelmet nyújtott be, és annak kapcsán e felhívás szerinti támogatási kérelme benyújtásának időpontjában támogatási okirattal nem rendelkezik, avagy támogató vagy elutasító tartalmú döntéssel szembeni benyújtott kifogás elbírálása folyamatban van;
- h) az üzleti terv „Művelet kockázatosságának minősítése” vizsgálata alapján nem megfelelt minősítést ér el.

2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje

A támogatási kérelmek benyújtására 2024. szeptember 17. napjától van lehetőség az alábbiak szerint meghatározott benyújtási szakaszokban:

1. benyújtási szakasz: 2024. szeptember 17. - 2024. szeptember 30.

2. benyújtási szakasz: 2024. október 1. - 2024. október 14.

2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei

A kedvezményezett benyújtási szakaszonként egy támogatási kérelmet nyújthat be, amely több célterületre is vonatkozhat. A kedvezményezett eltérő benyújtási szakaszokban benyújtott és különböző megvalósítási helyekre vonatkozó több kérelem alapján is részesülhet támogatásban.

³ Amennyiben a kedvezményezett által igényelt támogatás uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak minősül

⁴ Amennyiben a kedvezményezett által igényelt támogatás uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak minősül

Támogatási kérelmet kizárólag a KAP törvény 10. §. (2) bekezdés c) pontja szerint Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben (a továbbiakban: KNYR) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású kedvezményezett nyújthat be.

Támogatási kérelmet **kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapus** azonosítást követően elérhető elektronikus felületen (www.mvh.allamkincstar.gov.hu) **keresztül lehet benyújtani.**

Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált (pl. pdf, jpeg) formában kell csatolni az elektronikus felületen benyújtott kérelemhez. A feltölteni kívánt file-t, pedig annak tartalma alapján szükséges elnevezni. Elektronikus aláírással hitelesített dokumentum benyújtása az eredeti elektronikus formában szükséges.

Forráskimerülés esetén – a KAP Vhr. 70. §-ban foglaltaknak megfelelően – az IH vezetője legkésőbb a felhívásban rögzített szakasz zárásának időpontját megelőző ötödik napon külön Nemzeti Irányító Hatósági közleményben rendelkezik a támogatási kérelem benyújtási időszakának lezárásáról.

A KAP Vhr. 17–18. §-aiban foglaltak szerint a támogatási kérelem meghatalmazott által is benyújtható.

A támogatási kérelem benyújtásának részletes szabályait a KAP Vhr. 11-12. §-a tartalmazza.

A támogatási kérelem kitöltésével és benyújtásával kapcsolatos részletes leírást a „Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentum tartalmazza.

3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

3.1. Támogatható tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

1. célterület: Mezőgazdasági termékek értéknövelése, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása

A) A TEÁOR 10 és 11 besorolás szerinti tevékenységekhez⁵ kapcsolódó, élelmiszer-feldolgozó, borászati és takarmány előállító üzemek fejlesztése/létesítése.

1. Élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztése/létesítése:

- Termeléshez és/vagy élelmiszeripari termékek előállítását szolgáló tevékenységhez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása.
- Termelési tevékenység során a minőség és biztonság szavatolásához kapcsolódó, az alapanyagok, gyártásközi- és végtermékek minőségét szolgáló új eszközök, laborszerek beszerzése, technológiai rendszerek kialakítása.
- Termeléshez és/vagy élelmiszeripari termékek előállítását szolgáló tevékenységhez kapcsolódó, üzemben belüli anyagmozgatáshoz és/vagy raktározáshoz és/vagy csomagoláshoz szükséges új eszközök beszerzése.
- Élelmiszeripari tevékenységhez kapcsolódó, áruszállításra használható szállítójárművek (N járműkategória szerint: teherautók és furgonok) beszerzése a felhívás 9.4 pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével.
- A támogatási kérelemmel érintett élelmiszeripari tevékenységhez kapcsolódóan épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése.
- A támogatási kérelemmel érintett élelmiszeripari tevékenységhez kapcsolódóan energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítések, felújítások (pl.: üzemek műgyantázása, víz- és szennyvízkezelési fejlesztések).

⁵ A TEÁOR 1020 (halfeldolgozás és tartósítás) alá tartozó tevékenységek kivételével.

2. Borászati üzemek fejlesztése/létesítése:

- Szőlőfeldolgozáshoz, mustkezeléshez, bor-, pezsgő-, illetve habzó bor készítéséhez, bor-, pezsgő-, illetve habzó bor kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kiszéréséhez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása.
- Borászati tevékenység során a minőség és biztonság szavatolásához kapcsolódó, az alapanyagok, gyártásközi- és végtermékek minőségét szolgáló új eszközök, laboerszközök beszerzése, technológiai rendszerek kialakítása.
- Termeléshez és/vagy borászati termékek előállítását szolgáló tevékenységhez kapcsolódó, az üzemen belüli anyagmozgatáshoz és/vagy raktározáshoz és/vagy csomagoláshoz szükséges új eszközök beszerzése.
- Borászati tevékenységhez kapcsolódó, áruszállításra használható szállítójárművek (N járműkategória szerint: teherautók és furgonok) beszerzése a felhívás 9.4 pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével.
- A támogatási kérelemmel érintett borászati tevékenységet szolgáló épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése.
- A támogatási kérelemmel érintett borászati tevékenységhez kapcsolódóan energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítések, felújítások (pl.: borászati tartályok bevonatolása, víz-és szennyvízkezelési fejlesztések).

3. Takarmány előállító üzemek fejlesztése/létesítése (TEÁOR109)

- Takarmány előállításához kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása.
- A takarmány-előállítás során a minőség és biztonság szavatolásához kapcsolódó, az alapanyagok, gyártásközi- és végtermékek minőségét szolgáló új eszközök, laboerszközök beszerzése, technológiai rendszerek kialakítása.
- Takarmány előállításához kapcsolódó, üzemen belüli anyagmozgatáshoz és/vagy raktározáshoz és/vagy csomagoláshoz szükséges új eszközök beszerzése.
- A támogatási kérelemmel érintett takarmány előállítási tevékenységhez kapcsolódóan épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése.
- A támogatási kérelemmel érintett takarmány előállítási tevékenységhez kapcsolódóan energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítések, felújítások (pl.: üzemek műgyantázása, víz-és szennyvízkezelési fejlesztések).
- Takarmány előállításához kapcsolódó, áruszállításra használható szállítójárművek (N járműkategória szerint: teherautók és furgonok) beszerzése a felhívás 9.4 pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével.

B) Mezőgazdasági termékek egyéb típusú értéknövelését végző üzemek fejlesztése/létesítése:

1.) Méz-kiszérés, gyapjúfeldolgozást, kenderfeldolgozást, trágyafeldolgozást folytató üzemek fejlesztése/létesítése:

- Mezőgazdasági termék értéknöveléséhez kapcsolódóan, az előállított termék készítéséhez, kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kiszéréséhez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása.
- Mezőgazdasági termék értéknöveléséhez kapcsolódó, az üzemen belüli anyagmozgatáshoz és/vagy raktározáshoz és/vagy csomagoláshoz szükséges új eszközök beszerzése.
- Mezőgazdasági termék értéknöveléséhez kapcsolódó, áruszállításra használható szállítójárművek (N járműkategória szerint: teherautók és furgonok) beszerzése a felhívás 9.4 pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével.
- A mezőgazdasági termék értéknövelését szolgáló épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése.
- A mezőgazdasági termék értéknöveléséhez kapcsolódóan energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítések, felújítások.

2.) Az egészséges állatok vágásából származó, az 1069/2009/EK rendelet 10. cikk szerinti 3. kategóriába⁶ sorolt állati melléktermékek feldolgozásához, továbbá illóolaj lepárláshoz kapcsolódóan:

- a) új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása,
- b) meglévő rendszerek energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítése.

2. célterület: Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó zöld beruházások támogatása

A) Energiafelhasználás csökkentésére vonatkozó tevékenységek:

Energiahatékonyság fokozása az élelmiszeripari-, borászati, takarmányipari, illetve mezőgazdasági termékek egyéb típusú értéknövelését végző üzemekben:

- a) Épületek, építmények hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése (Utólagos külső hőszigetelés, külső nyílászáró-csere / korszerűsítés, hővisszanyerő szellőzés korszerűsítése, létesítése stb.);
- b) Épületek, építmények fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszereinek korszerűsítése (Fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszerek korszerűsítése, hőtermelők cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre, hűtési rendszerek energiatakarékos korszerűsítése stb.);
- c) Világítási rendszerek korszerűsítése (Fényforrások, világítótestek cseréje. Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése, és az ehhez kapcsolódó az igényekhez térben és időben alkalmazkodó műszaki megoldások kialakítása, amennyiben energia-megtakarítást eredményeznek stb.);
- d) Technológiai folyamatok, gépek, berendezések energetikai korszerűsítése (Épületgépészeti fejlesztések, új, energiatakarékos technológiák kiépítése, energiatakarékos berendezések beszerzése.).

B) Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.

Az élelmiszeripari-, borászati, takarmányipari, illetve mezőgazdasági termék egyéb értéknövelését végző üzemben zajló gazdasági-termelési folyamatok energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával.

- Fűtési/hűtési energiaigény, használati melegvíz igény, villamos energia igény részbeni vagy teljes kielégítése megújuló energiaforrásból:
  - napkollektorok alkalmazása,
  - biomassa alapú és hőszivattyús rendszerek telepítése,
  - geotermikus energia használata,
  - biogáz termelés,
  - anaerob, biogáz termeléssel együtt járó szennyvízkezelési technológia kialakítása (az üzemben keletkező szennyvíz vagy más szerves hulladék anaerob biogáztermeléssel együtt járó kezelése),
  - napelemes rendszer alkalmazása (beleértve a kapcsolódó energiatároló berendezést is),
  - szélenergia felhasználása.

A megújuló energiaforrást hasznosító technológiák szolgálhatják az üzemekben zajló tevékenységek ellátására/végzésére alkalmas, energiahatékonysági korszerűsítésre kerülő épület(ek) és technológiai berendezések hő és/vagy villamosenergia ellátását, de önálló beruházási elemek is lehetnek.

⁶ A 3. kategória meghatározása a 1069/2009 EK rendelet) 10. cikke szerint: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02009R1069-20191214>

A megvalósítandó biogázüzem energiatermelő kapacitása meghaladhatja az adott fogyasztási hely villamos energia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez szükséges energiaigény mértékét.

Amennyiben a biogázüzem termelési kapacitása meghaladja az adott fogyasztási hely villamos energia-, illetve amennyi az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez szükséges energiaigényt (vagyis a biogázüzem az előállított energia továbbadási, értékesítési céljával kerül kialakításra), úgy a felhívás 3.2 fejezetében szereplő állami támogatásokat figyelembe kell venni.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése. A Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

1. A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem, csak valamely önállóan támogatható tevékenységgel együttesen támogathatóak a felhívás 9.4. pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével:

- a) Ingatlan vásárlása,
- b) Projekt előkészítés:
  - ba) szakmai előkészítés,
  - bb) közbeszerzés,
- c) Mérnöki feladatok,
- d) Projektmenedzsment,
- e) Egyéb szolgáltatások,
- f) Immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).

2. A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem, csak valamely önállóan támogatható tevékenységgel együttesen támogathatóak:

- a) telepi infrastruktúra fejlesztése (lásd: Fogalomtár);
- b) az élelmiszeripari-, borászati, takarmányipari, illetve mezőgazdasági termék egyéb értéknövelése típusú tevékenységek ellátásához/végzéséhez kapcsolódó, a termeléshez, a vállalatirányításhoz, a belső nyilvántartási-, és a vállalati infokommunikációs rendszerekhez szükséges informatikai eszközök és szoftverek beszerzése;

3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében a 3.1.1. és 3.1.2. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenységek nem támogathatók.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás keretében nem támogathatóak az alábbi tevékenységek:

- a TEÁOR 1020 kódja alá tartozó halfeldolgozást és tartósítást célzó tevékenység;
- mezőgazdasági erő- és munkagépek, személygépjárművek, pickupok beszerzése;

- gönci hordónál (1,36 hl-nél) kisebb űrtartalmú fahordó vásárlása;
- használt gépek, eszközök, anyagok, továbbá egyszer használatos eszközök és göngyöleg beszerzése;
- folyékony bioüzemanyag előállítása.

Nem nyújtható támogatás a KAP Stratégiai Tervből nyújtott mezőgazdasági, erdészeti és agrár-vidékfejlesztési állami támogatás igénybevételére vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás (a továbbiakban: 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás) 5. § (2) bekezdésében foglalt tevékenységekhez, az ott rögzített feltételekkel.

A 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás hatálya alá tartozó egyes támogatási kategóriákra vonatkozó részletszabályok a felhívásban elkülönülten, dőlt betűvel kerülnek rögzítésre.

Nem nyújtható regionális beruházási támogatás

- a) acélipari tevékenységhez,
- b) lignitipari tevékenységhez,
- c) szénipari tevékenységhez,
- d) ellenszolgáltatásért végzett légi, tengeri, közúti, vasúti és belvízi úton történő személy- vagy áruszállítási szolgáltatás nyújtásához, vagy a kapcsolódó infrastruktúrához,
- e) energiatermelési, energiátárolási, energiaátviteli, energiaelosztási tevékenységhez és energetikai célú infrastruktúra létrehozását szolgáló beruházáshoz, valamint
- f) széles sávú ágazatban végzett tevékenységhez.

Nem nyújtható megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás megújuló hidrogénből előállított villamosenergia-termelésre irányuló beruházáshoz.

Nem nyújtható épület-energihatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás

- a) a fosszilis tüzelőanyaggal (ideértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítésére,
  - b) kapcsolt energiatermelésre, távfűtésre és távhűtésre, valamint
  - c) a már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.
- A c) ponttól eltérően a már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás akkor támogatható, ha*
- ca) az uniós szabványok energihatékonysági minimumkövetelményekre vonatkoznak, a támogatás odaítélésének még azelőtt meg kell történnie, hogy a szabványok kötelezővé válnának az érintett vállalkozásra nézve, azzal, hogy ebben az esetben a kedvezményezett pontos felújítási tervet és ütemtervet nyújt be, amelyek igazolják, hogy a támogatott felújítás elegendő legalább ahhoz, hogy biztosítsa az épület energihatékonysági minimumkövetelményeknek való megfelelését,
  - cb) az uniós szabványok nem energihatékonysági minimumkövetelményekre vonatkoznak, a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtották és befejezték.

Nem nyújtható az épületek energihatékonyságának kivételével energihatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás

- a) a fosszilis tüzelőanyaggal (ideértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítésére,
- b) kapcsolt energiatermelésre, távfűtésre és távhűtésre, valamint
- c) a már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.

A c) ponttól eltérően a már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás támogatható, feltéve, hogy a beruházást a szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtották és befejezték.

Nem nyújtható általános csekély összegű (de minimis) támogatás

- a) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
- b) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához, ha a támogatás összegét a piacon vásárolt vagy forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg,
- c) mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak,
- d) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
  - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
  - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
- e) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- f) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- g) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Amennyiben a kedvezményezett általános csekély összegű (de minimis) támogatás eseteire vonatkozó a)-d) pontjaiban kizárt ágazatok bármelyikében és ezektől eltérő egy vagy több ágazatban egyaránt végez tevékenységet, az általános csekély összegű (de minimis) támogatás akkor nyújtható ez utóbbi egyéb tevékenységhez, ha a kedvezményezett megfelelő eszközökkel - úgymint a tevékenységek szétválasztásával vagy számviteli elkülönítéssel - biztosítja, hogy az a)-d) pontokban említett kizárt ágazatokban végzett tevékenységek ne részesüljenek általános csekély összegű (de minimis) támogatásban.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

Amennyiben a felhívás keretében támogatható tevékenység (az energiafelhasználás csökkentéséhez vagy megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazásához kapcsolódó tevékenységeket is ideértve) **Annex I.⁷ termék előállítására** irányul, akkor a felhívás tekintetében a **2023-2027-es időszakra vonatkozó mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás (11) – (14) pontja értelmében nem alkalmazandók az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásokra vonatkozó szabályok.**

Amennyiben a felhívás keretében támogatható tevékenység részben⁸ vagy egészben nem Annex I termék előállítására irányul, akkor a felhívás keretében támogatható tevékenységek a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás alapján uniós versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

⁷ Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 38. cikkében hivatkozott lista (I. melléklet)

⁸ Vagyis akkor is az uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályok alkalmazandók, amikor a tevékenysége csupán részben nem Annex I termék előállítására irányul.

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
<p>A felhívás 3.1.1. pontja alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az 1. célterület A) 1. a) pont, A) 2. a) pont, A) 3. a) pont, B) 1. a) pont, és B) 2. a) pont szerinti új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása. - Az 1. célterület A) 1. b) pont, A) 2. b) pont, és A) 3. b) pont szerinti tevékenység során a minőség és biztonság szavatolásához kapcsolódó, az alapanyagok, gyártásközi- és végtermékek minőségét szolgáló új eszközök, laboreszközök beszerzése, technológiai rendszerek kialakítása. - Az 1. célterület A) 1. c) pont, A) 2. c) pont, A) 3. c) pont, és B) 1. b) pont szerinti, üzemen belüli anyagmozgatáshoz és/vagy raktározáshoz és/vagy csomagoláshoz szükséges új eszközök beszerzése. - Az 1. célterület A) 1. e), A) 2. e) pont, A) 3. d) pont és B) 1. d) pont szerinti épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése. - Az 1. célterület A) 1. f) pont, A) 2. f) pont, A) 3. e) pont, B) 1. e) pont és B) 2. b) pont szerinti energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítések, felújítások. 	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 32. pont, vagy 41. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 34. alcíme szerinti</p> <p>regionális beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 14. cikk</p> <p>vagy</p> <p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti</p> <p>csekély összegű támogatás⁹</p> <p>(EU) 2023/2831 bizottsági rendelet</p>
<ul style="list-style-type: none"> - A felhívás 3.1.1. pontja alapján az 1. célterület A) 1. d) pont, A) 2. d) pont, A) 3. f) pont, és B) 1. c) pont szerinti tevékenységekhez kapcsolódó, áruszállításra használható szállítójárművek (N járműkategória) szerint: 	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 41. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti</p> <p>csekély összegű támogatás</p> <p>(EU) 2023/2831 bizottsági rendelet</p>

⁹ Budapesti megvalósítási hely esetén

<p>teherautók és furgonok) beszerzése</p>		
<p>A felhívás 3.1.1. pontja alapján a 2. célterület A) pont a)-c) alpontok szerinti tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Épületek, építmények hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése (Utólagos külső hőszigetelés, külső nyílászáró-csere / korszerűsítés, hővisszanyerő szellőzés korszerűsítése, létesítése stb.); - Épületek, építmények fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszereinek korszerűsítése (Fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszerek korszerűsítése, hőtermelők cseréje korszerű, nagyhatásfokú berendezésekre, hűtési rendszerek energiatakarékos korszerűsítése, hulladék hő hasznosítási lehetőségek kiaknázása stb.); - Világítási rendszerek korszerűsítése (Fényforrások, világítótestek cseréje. Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése, és az ehhez kapcsolódó az igényekhez térben és időben alkalmazkodó műszaki megoldások kialakítása, amennyiben energia-megtakarítást eredményeznek stb.); 	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 38. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 40. alcíme szerinti</p> <p>épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 38a. cikk</p>
<p>A felhívás 3.1.1. pontja alapján a 2. célterület A) pont d) alpont szerinti épületgépészeti fejlesztések</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 38. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 40. alcíme szerinti</p> <p>épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 38a. cikk</p>
<ul style="list-style-type: none"> - A felhívás 3.1.1. pontja alapján a 2. célterület A) pont d) alpont szerinti technológiai folyamatok, gépek, berendezések energetikai korszerűsítése (új, energiatakarékos technológiák 	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 37. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 39. alcíme szerinti</p> <p>az épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági</p>

<p>kiépítése, energiatakarékos berendezések beszerzése.)</p>		<p>intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 38. cikk</p>
<p>- A felhívás 3.1.1. pontja alapján a 2. célterület B) pontja szerinti fűtési/hűtési energiaigény, használati melegvíz igény, villamos energia igény részbeni vagy teljes kielégítése megújuló energiaforrásból.</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 39. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 41. alcíme szerinti</p> <p>megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 41. cikk</p>
<p>- A felhívás 3.1.2.1. pontja szerinti tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése.</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 41. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti</p> <p>csekély összegű támogatás</p> <p>(EU) 2023/2831 bizottsági rendelet</p>
<p>- A felhívás 3.1.2.2. pont 1. pontja alapján 2023. január 1-nél nem korábban megkezdett tervezési tevékenység, illetve a projekt előkészítéshez kapcsolódó, a felhívás 9.2. alfejezet 1. pontban felsorolt általános költségekhez kapcsolódó tevékenységek</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 41. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti</p> <p>csekély összegű támogatás</p> <p>(EU) 2023/2831 bizottsági rendelet</p>
<p>- A felhívás 3.1.2.2. pont 1. alpontja alapján a felhívás 9.2. fejezet 2.10. pontja szerinti immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 32. vagy 41. pont</p>	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 34. alcíme szerinti</p> <p>regionális beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 14. cikk</p> <p>vagy</p> <p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti</p> <p>csekély összegű támogatás¹⁰</p>

¹⁰ Budapesti megvalósítási hely esetén

		(EU) 2023/2831 bizottsági rendelet
<p>A felhívás 3.1.2.2. pont 2. alpontja alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> - telepi infrastruktúra fejlesztése - az élelmiszeripari-, borászati, takarmányipari, illetve mezőgazdasági termék egyéb értéknövelése típusú tevékenységek ellátásához/végzéséhez kapcsolódó, a termeléshez, a vállalatirányításhoz, a belső nyilvántartási-, és a vállalati infokommunikációs rendszerekhez szükséges informatikai eszközök és szoftverek beszerzése; - ingatlan vásárlása 	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 32. vagy 41. pont	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 34. alcíme szerinti</p> <p>regionális beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 14. cikk</p> <p>vagy</p> <p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti</p> <p>csekély összegű támogatás¹¹</p> <p>(EU) 2023/2831 bizottsági rendelet</p>

Valamennyi kedvezményezett esetén a biogáz előállítására és hasznosítására szolgáló létesítmények kialakításához nyújtott támogatás (amennyiben a biogázüzem az előállított energia továbbadási, értékesítési céljával kerül kialakításra) a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás alapján európai uniós versenyjogi szempontból az alábbi jogcímen, a következő támogatási kategóriára vonatkozó előírások alapján valósítható meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
- Biogáz előállítására és hasznosítására szolgáló létesítmények kialakítása	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 39. pont	<p>6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 41. alcíme szerinti</p> <p>megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás</p> <p>651/2014/EU bizottsági rendelet 41. cikk</p>

¹¹ Budapesti megvalósítási hely esetén

3.2.1 Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

A KAP ST keretében állami támogatás a Magyarországon székhellyel vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező jogi személy, egyéni vállalkozó és adószámmal rendelkező magánszemély részére nyújtható.

Támogatáshalmazódás

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

Amennyiben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás, a csekély összegű támogatás, a mezőgazdasági csekély összegű támogatás és a csekély összegű közszolgáltatási támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

3.2.2 A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

I. A regionális beruházási támogatás esetén:

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai Unióról szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetők nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 14. cikke és az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A regionális beruházási támogatás igénybevételének feltétele, hogy a tervezett beruházás olyan induló beruházásnak minősüljön, amelyet az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.) 25. § (1) bekezdése szerinti - Budapesten kívüli - területen kis- és középvállalkozás vagy nagyvállalkozás valósít meg.

Nagyvállalkozás esetén a termelési folyamat alapvető megváltozását eredményező beruházáshoz a támogatás akkor vehető igénybe, ha az elszámolható költségek összege meghaladja az alapvetően megváltoztatandó eredeti termelési folyamathoz kapcsolódó eszközökre a kérelem benyújtásának adóévével megelőző három adóévben elszámolt terv szerinti értékcsökkenés összegét.

Meglévő létesítmény termékinálatának a létesítményben új tevékenységgel vagy termékkel történő bővítését eredményező induló beruházáshoz a támogatás akkor vehető igénybe, ha az elszámolható költségek legalább 200%-kal meghaladják az eredeti tevékenység keretében használt és az új

tevékenység keretében is használni tervezett tárgyi eszközöknek és immateriális javaknak a beruházás megkezdése előtti adóévben nyilvántartott könyv szerinti értékét.

A beszerzett eszköznek újnak kell lennie.

A fenntartási kötelezettség nem akadályozza a gyors technológiai változások miatt a fenntartási időszak alatt korszerűtlenné vált vagy meghibásodott tárgyi eszköz cseréjét, ha a fenntartási időszak alatt a gazdasági tevékenység fenntartása az érintett régióban biztosított. A korszerűtlenné vált vagy meghibásodott és támogatásban már részesült tárgyi eszköz cseréjére a fenntartási időszakban a kedvezményezett állami támogatásban nem részesülhet. Az új eszköznek a lecserélt tárgyi eszközzel azonos funkcióval és azonos vagy nagyobb kapacitással kell rendelkeznie, továbbá a gyártási időpontja nem lehet korábbi, mint a lecserélt tárgyi eszközé.

Regionális beruházási támogatás esetében nagyberuházásnak az olyan induló beruházás minősül, amelyhez kapcsolódóan az elszámolható költség jelenértéken legalább ötvenmillió eurónak megfelelő forintösszeg.

Több támogatott beruházási projektet egyetlen beruházási projektnek kell tekinteni, ha azokat csoportszinten azonos kedvezményezett hároméves időszakon belül azonos NUTS 3 régióban kezdi meg.

Ha a jelenérték kiszámítása során az elszámolható költség meghatározásakor az egyetlen beruházási projekt nagyberuházásnak minősül, a teljes támogatás nem haladhatja meg a nagyberuházásra megállapított maximális támogatási intenzitást.

Annak kiszámításakor, hogy egy nagyberuházási projekt elszámolható költsége eléri-e az ötvenmillió eurónak megfelelő forintösszeget, a beruházás bekerülési értékébe tartozó tételek vagy a létrehozott új munkahelyek kétévi személyi jellegű ráfordításai közül a nagyobb értékűt kell elszámolható költségként figyelembe venni.

Regionális beruházási támogatás esetén a beruházás megkezdésének napja

- a) építési munka esetén az építési naplóba történő első bejegyzés vagy az építésre vonatkozó első visszavonhatatlan kötelezettségvállalás időpontja,
- b) tárgyi eszköz és immateriális javak beszerzése esetén
  - ba) a vállalkozás általi első megrendelés napja,
  - bb) a ba) alpont szerinti megrendelés hiányában az arra vonatkozóan megkötött szerződés létrejöttének a napja,
  - bc) a ba) alpont szerinti megrendelés és a bb) alpont szerinti szerződés hiányában a beruházó által aláírással igazolt átvételi nap az első beszerzett gép, berendezés, anyag vagy termék szállítását igazoló okmányon,
  - d) az a)–b) pont közül több pont együttes megvalósulása esetén a legkorábbi időpont,

azzal, hogy nem tekintendő a beruházás megkezdésének a földterület megvásárlása, ha az nem képezi a beruházás elszámolható költségét, valamint az előkészítő munka költségének felmerülése.

A kedvezményezettnek a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg, a támogatás visszafizetésének terhe mellett nyilatkoznia kell arról, hogy a támogatási kérelem benyújtását megelőző két évben nem valósított meg áttelepítést¹² abba a létesítménybe, amelyben a támogatási kérelem

¹² a beruházó által megvalósított olyan tevékenység, amely esetében

a) a támogatási kérelmet benyújtó beruházó vagy a kérelmet benyújtó beruházóval egy vállalatcsoportba tartozó beruházó azonos vagy hasonló tevékenységet vagy annak egy részét az EGT megállapodás egyik szerződő felének területén található létesítményből (a továbbiakban: eredeti létesítmény) az EGT megállapodás egy másik szerződő felének területén található azon létesítménybe helyezi át, ahol a támogatott beruházásra sor kerül (a továbbiakban: támogatott létesítmény),

b) az eredeti, valamint a támogatott létesítményben előállított termék vagy nyújtott szolgáltatás legalább részben ugyanazokat a célokat szolgálja, és ugyanazon fogyasztói típus keresletét vagy igényeit elégíti ki, és

tárgyát képező induló beruházást meg kívánja valósítani, és kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházás üzembe helyezését követő legalább két évig nem kerül sor áttelepítésre abba a létesítménybe, amelyben a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházást meg kívánja valósítani.

II. A megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai Unióról szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségük nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 41. cikke és az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

1. Megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás kizárólag új berendezéshez nyújtható.

2. A villamosenergia-tárolási projektekhez (ideértve a hőtárolást is) nyújtott beruházási támogatás abban az esetben nyújtható, ha

a) a beruházás megújulóenergia-termelésre és -tárolásra vagy

b) meglévő megújulóenergia-termelő létesítmény esetén kizárólag tárolásra

irányul, és a tárolást szolgáló berendezés energiájának évi legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt megújulóenergia-termelő létesítményből nyeri.

3. A biogáz (ideértve a biometánt is) előállításához és tárolásához nyújtott beruházási támogatás abban az esetben nyújtható, ha támogatott üzemanyagok¹³ megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelvben és annak végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusaiban foglalt, a fenntarthatóságra és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás megtakarítására vonatkozó kritériumoknak, valamint az (EU) 2018/2001 irányelv IX. mellékletében felsorolt alapanyagból készültek.

4. A villamosenergia-tárolási projektekhez valamint a biogáz előállításához és tárolásához nyújtott beruházási támogatás esetén a termelés, az előállítás és a tárolás a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 9. § (2) bekezdés 8. pontja szerinti értékhatár tekintetében egyetlen beruházási projektnak minősül.

5. A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekre irányuló beruházáshoz támogatás abban az esetben nyújtható, ha a 2012/27/EU irányelv, illetve a részben vagy egészben helyébe lépő későbbi jogszabályok rendelkezései szerinti hő- és villamosenergia külön-külön történő termeléséhez képest összességében primerenergia-megtakarítást eredményeznek¹⁴.

Ebben az esetben a beruházási támogatás nem nyújtható fosszilis tüzelőanyaggal működő kapcsolt energiatermelő létesítményhez, kivéve az olyan földgázzal működő kapcsolt energiatermelő létesítményt, amely esetében az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről szóló 2021/2139/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 1. melléklet 4.30. szakaszával összhangban, a 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlati céloknak való megfelelés biztosított. Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekre irányuló beruházási támogatás nem nyújtható fosszilis tüzelőanyaggal működő kapcsolt energiatermelő létesítményhez, kivéve az olyan földgázzal működő kapcsolt energiatermelő létesítményt, amely

c) a kérelmet benyújtó beruházó vagy a kérelmet benyújtó beruházóval egy vállalatcsoportba tartozó vállalkozás valamely, az EGT-n belüli eredeti létesítményében folytatott azonos vagy hasonló tevékenység körében munkahelyek szűnnek meg.

¹³ A biogázüzemben képződő biogáz.

¹⁴ Az előírás kapcsán a támogatási kérelem benyújtásakor a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök szakértői nyilatkozatát szükséges csatolni.

esetében az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről szóló, 2021. június 4-i 2021/2139/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 2021/2139/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet) 1. melléklet 4.30. szakaszával összhangban, a 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlati célokra való megfelelés biztosított.

6. A megújuló energiaforrásokon alapuló, nagy hatáskörű kapcsolt energiatermeléshez közvetlenül kapcsolódó villamosenergia- és hőtárolási projektekhez nyújtott beruházási támogatás a felhívás 3.2.2 II. 2. pontjában foglalt feltételek teljesülése esetén nyújtható.

III. Az épület-energihatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai Unióról szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségük nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 38a. cikke és az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Épület-energihatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás épületek energiahatékonyságát növelő beruházáshoz, felújításhoz nyújtható, ideértve az épületen belül található fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítását is.

A támogatás feltétele, hogy az épület primer energiában mért energiahatékonyságának

- a) meglévő épületek felújítása esetén legalább 20%-os javulását eredményezi a beruházást megelőző állapothoz képest,
- b) az épületek energiahatékonyságáról szóló, 2010. május 19-i 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv) 2. cikk 9. pontjában meghatározott egyetlen épületelem-típus telepítését vagy cseréjét érintő felújítás esetén legalább 10%-os javulását eredményezi a beruházást megelőző állapothoz képest,
- c) új épületek esetén legalább 10%-os javulását eredményezi a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozóan a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt küszöbértékhez képest.

A felhívás 3.2.2 III. b) pontja alapján nyújtott támogatások összege nem haladhatja meg a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 2. § 23. pontja szerinti támogatási program energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó költségvetésének 30%-át.

A kezdeti primerenergia-igényt és annak becsült javulását a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk 12. pontjában meghatározott energiahatékonysági tanúsítványra való hivatkozással kell megállapítani.

Épületek energiahatékonyságát növelő beruházása, felújítása, ideértve az épületen belül található fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítása szerinti beruházáshoz kapcsolódóan támogatás nyújtható

- a) a megújuló energiaforrásból villamos energiát, fűtő- vagy hűtőenergiát előállító integrált helyszíni berendezések, különösen napelemek és hőszivattyúk telepítésére,
- b) a helyszíni megújulóenergia-létesítmények által termelt energia tárolására szolgáló berendezésekre, amennyiben a tárolást szolgáló berendezés energiájának évi legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt megújulóenergia-termelő létesítményből nyeri,
- c) az energiahatékony távfűtési és távhűtési rendszerhez való csatlakozáshoz, valamint az ehhez kapcsolódó berendezésekhez,

- d) az épületet használók számára elektromos töltő- és kapcsolódó infrastruktúra (ideértve a kábelcsatornák) kiépítéséhez és telepítéséhez, abban az esetben is, amennyiben a parkoló az épületen kívül helyezkedik el, de ahhoz fizikailag csatlakozik,
- e) az épület digitalizációját, különösen az épület okosfunkció-fogadási alkalmasságának növelését szolgáló berendezések (beleértve adathálózatok esetén, az épületen belüli passzív hálózatot és strukturált kábeleztést), továbbá az épülethez tartozó ingatlanon található szélessávú infrastruktúra kiegészítő részeinek telepítéséhez,
- f) zöldtetőkbe, valamint az esővíz megtartására és felhasználására szolgáló berendezésekbe történő beruházásokhoz.

IV. Az épületek energiahatékonyágának kivételével energiahatékonyági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai Unióról szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 38. cikke és az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

V. Csekély összegű támogatás esetén:

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet¹⁵ (a továbbiakban: általános de minimis rendelet) és az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Csekély összegű támogatás a kedvezményezett és a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az általános de minimis rendelet hatálya alá tartozó, bármely három évben Magyarországon odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 300 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve általános de minimis rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését, amelyek a fúzió, felvásárlás és szétválás esetére tartalmazzak további rendelkezéseket.

A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a vonatkozó bizottsági rendeletekben foglalt felső támogatási határok közül a legmagasabb felső határig halmozható.

A támogatás halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a halmozás következtében az odaítélt támogatások nem lépik túl a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az általános de minimis rendelet 7. cikk (4) bekezdése figyelembevételével – az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon – nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélését megelőző három év során nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

A támogatást nyújtó az általános de minimis rendelet 7. cikk (4) bekezdésével összhangban igazolást állít ki a kedvezményezett részére a támogatás összegéről bruttó támogatási egyenértékben kifejezve, és annak csekély összegű jellegéről, közvetlenül utalva az általános de minimis rendeletre.

¹⁵ Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapja L sorozatának 2023. december 15-i kiadásában, hatályos 2024. január 1-től.

KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA

A támogatás euró és forint közötti átváltásánál a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 35. §-a alapján kell eljárni.

A több részletben fizetendő támogatást az odaítélése időpontjában érvényes értékére kell diszkontálni. A diszkontálás céljára és a nettó támogatástartalom kiszámításához az odaítélés idején érvényes referenciarátát kell alkalmazni.

3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások

A művelet műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges.

I. Általános elvárások:

1. A támogatott műveletnek kapcsolódnia kell a TEÁOR 10 vagy 11 szerinti (kivéve: TEÁOR 1020) valamely feldolgozási tevékenységhez, vagy mézkeszítéshez, vagy gyapjúfeldolgozáshoz, vagy kenderfeldolgozáshoz, vagy trágyafeldolgozáshoz, vagy az egészséges állatok vágásából származó, a 1069/2009/EK rendelet 10. cikk szerinti 3. kategóriába sorolt állati melléktermékek feldolgozásához, vagy illóolaj leparláshoz.
2. A művelet költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és költséghatékony módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint a szokásos piaci árak történő megfelelést a támogatási okirat véglegessé válását követően is biztosítani kell, továbbá a műveletnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költség szerkezet-módosítás esetén is.
3. A műveletnek megfelelően kidolgozottnak kell lennie, a támogatási kérelem pontjait a kérdésnek megfelelő válasszal ki kell tölteni.
4. A kedvezményezett köteles eleget tenni a KAP törvényben és a KAP Vhr.-ben foglaltaknak.
5. A műveletnek meg kell felelnie a felhívásban, annak mellékleteiben, illetve az ÁÚF című dokumentumban foglalt egyéb feltételeknek.
6. A kedvezményezettnek a támogatási kérelem benyújtó felületén üzleti tervet kell rögzíteni a felhívás 7. melléklete szerint.
7. A támogatott beruházást a kedvezményezett köteles a jóváhagyott megvalósítási helyen rendeltetésszerűen üzemeltetni.
8. Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését meghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV. 9.) AM rendelet alapján kell bejelenteni.
9. A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a kedvezményezettnek eleget kell tennie a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének.
10. A művelet tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ÁÚF-ben rögzített Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatos elvárásokra valamint a Horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárásokra és követelményekre.
11. A kedvezményezett köteles az üzleti terv részét képező digitalizációs kérdőívet a támogatási kérelem beadásakor kitölteni. A kedvezményezett a kérdőívet a fenntartási időszak végén is köteles ismételtén kitölteni.
12. A felhívás keretében kizárólag a felhívásnak, valamint a művelet céljának megfelelő méretű, funkciójú, kialakítású tevékenységek támogathatók.

II. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások:

1. **Építési tevékenység esetén** a támogatási kérelemhez a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentációt csatolni kell.

Építési tevékenység esetén a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a felhívás 2. melléklete szerinti nyilatkozatot arról, hogy mely tevékenység minősül építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységnek, és melyek az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek.

Napkollektoros rendszer, illetve a csatlakozási ponton az összesített – az inverter névleges teljesítménye alapján – 50 kVA kiserőművi csatlakozási teljesítményt meg nem haladó napelemes rendszer esetében nem szükséges tervezői nyilatkozatot benyújtani (a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtása ebben az esetben is szükséges).

Felhívjuk a Kedvezményezettek figyelmét, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció támogatási kérelemhez történő csatolása minden esetben szükséges, akkor is, ha az már korábban csatolásra került az építési engedélyhez.

2. Engedélyköteles építési és/vagy bányakapitánysági engedélyezéshez kötött tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló, végleges építési és/vagy bányakapitánysági engedélyt a hozzá kapcsolódó engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt.
3. Engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt, vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette.
4. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.
5. Amennyiben a művelet megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor elegendő a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot benyújtani. Legkésőbb az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi létesítési engedélyt és a záradékolt építészeti-műszaki tervdokumentációt.

A záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi üzemeltetési engedélyt, vagy a vízügyi hatóság igazolását/nyilatkozatát arról, hogy a vízügyi hatóság nyilvántartásában szerepel az objektum annak azonosítószáma alapján, és a használatbavételét/az üzemeltetését tudomásul vette. Ennek hiányában az üzemeltetési engedélyezési kérelem vagy a használatbavétel/az üzemeltetés tudomásul vétele iránti kérelem benyújtására vonatkozó igazolás/nyilatkozat csatolása szükséges. Nem engedélyköteles vízjogi tevékenység esetén az első érintett kérelemhez mellékelni kell a bejelentési kötelezettség teljesítéséről és annak vízügyi hatóság részéről történő elfogadásáról szóló igazolást/nyilatkozatot.

6. Építéssel járó tevékenység esetén az adott szakterületre jogosultsággal rendelkező műszaki ellenőr alkalmazása, építési és felmérési napló vezetése kötelező. Ha az építési tevékenység nem építési engedélyköteles és/vagy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet alapján nem állna fenn az építésnapló-vezetési kötelezettség, akkor az építési és felmérési napló elektronikusan vagy papír alapon is vezethető.
7. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése, csak szereléssel járó fejlesztések esetén (például: lámpacsere) nem szükséges tervezői nyilatkozatot benyújtani arról, hogy a tevékenység nem engedélyköteles. Továbbá e tevékenységek esetében elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, valamint vázrajz benyújtása, építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtására nincs szükség. Adott technológia vagy fejlesztés esetében - amennyiben a technológiai leírás nem tartalmazza – tervezői, kivitelezői vagy forgalmazói nyilatkozatot kell arról benyújtani, hogy az adott tevékenység megvalósítása csak szereléssel jár, építési elemeket nem tartalmaz.

8. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése esetén nem szükséges építési napló és felmérési napló vezetése, illetve műszaki ellenőr alkalmazása.
9. Hálózatra termelő, valamint vissz-wattos napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentőt, vagy a szolgáltató által kibocsátott „Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez” tárgyú dokumentumot a támogatási kérelem mellékleteként be kell nyújtani, melynek dátuma legkésőbb a támogatási kérelemmel kapcsolatos hiánypótlás benyújtásának dátuma lehet.

Az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetés feltétele a hálózati engedélyes által jóváhagyott csatlakozási dokumentáció, amelyet az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.

A záró kifizetés feltétele a hálózati engedéllyessel kötött hálózathasználati szerződés megléte, amelyet a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.
10. A művelet megvalósítását szolgáló gazdasági esemény megtörténtét hitelesen igazoló eredeti dokumentumoknak a kedvezményezett nyilvántartásában fizikailag elkülönítetten, ellenőrzésre alkalmas, rendezett formában rendelkezésre kell állniuk.

III. Energiahatékonyság javítására, illetve megújuló technológia alkalmazására vonatkozó műveletekkel kapcsolatos elvárások:

1. **Az energiafelhasználás csökkentését célzó – a felhívás 3.1.1. fejezet 2. célterület A) pontja alapján támogatott – tevékenységek esetén legalább 10% fajlagos energiahatékonyság javulás teljesítése elvárás, kivéve a jelen fejezet 2. pontjában szereplő komplex (vagyis épület és technológia együttes) fejlesztés esetét A minimálisan elvárt 10%-os hatékonyságjavulást az alábbiak szerint szükséges igazolni.**

A) Az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet) hatálya alá tartozó épületek - kivéve az 1. § (2) e) pont alatti kategóriába tartozó épületek - energetikai-korszerűsítése esetén a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet szerint a meglévő állapotra energetikai tanúsítványt kell kiállíttatni, valamint a tervezett állapotra vonatkozóan az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 9/2023. (V.25.) ÉKM rendelet (a továbbiakban: ÉKM rendelet) szerinti számításokat kell készíteni. A számításokat alátámasztó munkarészben meg kell határozni a felújításra irányuló javaslatok energetikai minőségét és az azokkal elért energia-megtakarítást az összesített energetikai mutatóban. A korszerűsítéssel érintett szerkezetnek és az ÉKM rendelet szerinti jelentős felújítás esetén az egész épületnek meg kell felelnie az ÉKM rendelet 1. mellékletében meghatározott általános követelményeknek. A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak szükséges elkészíttetni, illetve benyújtani az épületenergetikai tanúsítványt, illetve a fentiek szerint a fajlagos energiajavulás teljesülését alátámasztó számításokat. Mindkét esetben a fajlagos energiahatékonyság alapja az energetikai tanúsítvány, ám azt ki kell egészíteni a technológiára vonatkozó energetikai adatokkal, és az energetikai hatékonyság javulását a teljes építményen, az épület és a technológia összességén kell kimutatni. A 10 %-os javulást ebben az összesített értékben kell elérni.

B) Hűtéssel és fűtéssel el nem látott építmények (a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés e) pont alatti kategóriába tartozó épület), illetve a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá nem tartozó épületek energetikai felújítása esetén az érintett építmények energetikai méretezését a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által el kell végeztetni, illetve energetikai számításot kell készíttetni és benyújtani. Ebben a 10 %-os fajlagos energia-megtakarítást igazolni kell a meglévő és a tervezett állapotra vonatkozóan.

Az energetikai hatékonyság javulást a felújítással érintett épület(rész) egészének vonatkozásában kell vizsgálni és számításal igazolni. Ettől eltérni kizárólag az alábbi (műszakilag ésszerűen elválasztható) esetekben lehet:

- a) Valamely gépészeti, villamos alrendszer felújítása: amennyiben a kedvezményezett nem újít fel épületet, csak és kizárólag valamely gépészeti alrendszert (pl.: a használati melegvíz-ellátást, vagy fűtést, vagy mesterséges szellőztetést, vagy világítást stb.) korszerűsít, úgy elég az adott alrendszer esetében igazolni az éves fajlagos (négyzetméterre vetített, primer energiában kifejezett) energiafogyasztás 10%-os csökkenését.
- b) A teljes gépészet felújítása: amennyiben a kedvezményezett több gépészeti alrendszer felújítására kér támogatást, de épületet nem újít fel, úgy a 10%-os csökkenést a teljes gépészetre szükséges igazolni.
- c) Az épület építészeti felújítása: amennyiben a kedvezményezett kizárólag az épület építészeti felújítására kér támogatást (de gépészeti rendszert nem korszerűsít), úgy az épület jelenlegi fajlagos hővesztésgtényezőjét kell összehasonlítani a korszerűsítés utánival és elérni a 10% javulást.

A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak el kell készíteni a fajlagos energiajavulás teljesülését alátámasztó számításokat.

C) Energiahatékonyság javítását célzó, technológiát fejlesztő beruházás esetén a technológia egységre vetített energiaigény 10%-os fajlagos energiajavulását a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő szakértőnek kell igazolni energetikai számítással. A jelenlegi (felújítást közvetlenül megelőző) adatokra alapozva igazolni kell a technológia fajlagos energiafogyasztását. Vagyis ki kell mutatni éves szinten az egységnyi (tonna, m³, db. stb.) termék előállításához közvetlenül (kizárólag a technológia működtetéséhez) szükséges energiát, és mindezt fogyasztási és termelési adatokkal alátámasztani, illetve az éves fajlagos energiafogyasztást primer energiára át kell számítani és összehasonlítani a felújítás utáni fajlagos (technológiai) energiafogyasztásával. A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak el kell készíteni a fentiekben részletezett jogosultságokkal rendelkező mérnökkel, illetve a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani az energiajavulás teljesülését alátámasztó számításokat.

2. Az energiafelhasználás csökkentését célzó – a felhívás 3.1.1. fejezet 2. célterület A) pontja alapján támogatott -, épület és technológia együttes korszerűsítését célzó, komplex fejlesztés megvalósítása esetén a teljes művelet vonatkozásában 10% energiafogyasztás csökkenés az elvárás. Az energetikai hatékonyság javulását a teljes művelet vonatkozásában szükséges vizsgálni. Amennyiben tehát épület felújításra és technológia korszerűsítésére is sor kerül, az energiahatékonyság javulást a támogatott építések és technológiai beruházások összességén kell kimutatni. Ennek megfelelően amennyiben a kedvezményezett az adott művelet keretében a jelen fejezet 1. pont A-B-C alpontokban leírt esetekből többféleképpen is kér támogatást, úgy az egyes részterületekre jellemző jelenlegi és tervezett energiafogyasztást abszolút energiában kell megadni (azonos mértékegységben kell kifejezni), és összesíteni kell. Az összesített jelenlegi energiafogyasztáshoz képest kell elérni 10%-os csökkenést az összesített tervezett energiafogyasztásban.

3. Megújuló energiaforrást hasznosító technológia létesítése (a felhívás 3.1.1. 2. célterület B) pont szerint) tevékenység esetén a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által igazolt, a fenntartási időszakra vonatkozó, éves átlagban kimutatott várható (becsült) villamos és/vagy hőenergia fogyasztási adatokat a támogatási kérelem mellékleteként minden esetben be kell nyújtani. A számításban egyértelműen ki kell mutatni, hogy a támogatási kérelemben megvalósítani kívánt fejlesztéssel az érintett üzemben a megújuló energiaforrást hasznosító berendezés(ek) éves termelési és tárolási kapacitása meghaladja vagy sem az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) éves tervezett villamosenergia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztását. A számításban a már meglévő és a felhívás keretében igényelt támogatás segítségével telepítendő megújuló energiaforrást hasznosító berendezések termelési kapacitását is figyelembe kell venni a termelési kapacitás megállapításánál.

4. A megvalósítandó megújuló energiaforrást hasznosító berendezés, technológia, létesítmény - biogázüzem kivételével - termelési és tárolási kapacitása nem haladhatja meg az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) villamos energia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez szükséges energiaigény mértékét (vagyis az előállított energiamennyiség nem lépheti túl az üzem átlagos éves energiafogyasztását).

5. A megvalósítandó biogázüzem energiatermelő kapacitása megaladhatja az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) villamos energia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez szükséges energiaigény mértékét.

Amennyiben a biogázüzem termelési kapacitása meghaladja az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) villamosenergia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez elegendő energiamennyiséget, úgy a felhívás 3.2. pontjának megfelelően, a Bizottság 651/2014/ EU rendelet 41. cikke alapján - *nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatás* – nyújtható támogatás.

A művelet eredményeképp megtermelt energia (villamos energia vagy biometán) hálózatba történő értékesítése engedélyezett, de amennyiben a hálózatba betáplált elektromos energia éves mennyisége meghaladja a fejlesztéssel érintett üzem éves energiafogyasztását (ami kizárólag biogázüzem estében megengedett), úgy a felhívás 3.2. pontjának megfelelően, a Bizottság 651/2014/ EU rendelet 41.cikke alapján – *nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatás* – nyújtható támogatás.

Ezekben az esetekben az érintett műveletelemre állami támogatási szabályok vonatkoznak.

6. Amennyiben a kedvezményezett a támogatási kérelemben nem igazolja, hogy a megvalósítandó biogázüzem termelési kapacitása meg fogja haladni az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) villamosenergia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez elegendő energiamennyiséget, és/vagy azt, hogy a hálózatba betáplált elektromos energia vagy biometán éves mennyisége meg fogja haladni az adott telephely éves energiafogyasztását úgy:

- a biogáz üzemben előállított megújuló energiaforrásból származó energia mennyisége a fenntartási időszak évei alatt, egyik évben sem lehet több az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) villamosenergia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez elegendő energiamennyiségnél, illetve
- az értékesített elektromos energia mennyisége a fenntartási időszak évei alatt, egyik évben sem lehet több, mint az üzem által vásárolt energia mennyisége.

7. Anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya nem érheti el a betáplált inputanyagok mennyiségének **50 %-át**. Az előírás alátámasztására a kedvezményezettnek rendelkeznie kell olyan kimutatással (pl.: üzemnapló, alapanyag mérleg, a rendszer részét képező elektronikus nyilvántartás), amelyben folyamatosan, naprakészen szerepel a betáplálásra kerülő alapanyagok típusa (megnevezése) és mennyisége.

8. Anaerob lebontás alkalmazása esetén talajjavításra alkalmas minőségű fermentum (biogáztrágya) előállítása és felhasználása. Az előírás teljesítésének igazolása talajvédelmi hatóságtól beszerzett engedély alapján történik, amelynek legkésőbb a fenntartási időszak 1. évének végére rendelkezésre kell állnia.

9. Biogázüzem létesítése esetén a kedvezményezettnek a támogatási kérelemmel egyidejűleg nyilatkozni szükséges arról, hogy az üzem területén keletkező 23/2003 (XII. 29) KvVm rendelet 1. sz. melléklete szerinti, biogázüzemben felhasználható hulladékát **teljes mértékben a megvalósítandó biogázüzemben hasznosítja**. Az előírás ellenőrzése a fenntartási időszakra vonatkozóan történik: a kedvezményezettnek igazolnia szükséges, hogy

a Környezetvédelmi Hatóság által előírt OKIR/EHIR rendszerben rögzített 23/2003 (XII. 29) KvVm rendelet 1. sz. mellékletében szereplő hulladék termelt mennyisége kevesebb vagy ugyanannyi, mint a megvalósítandó IPPC engedélyes biogázüzem Környezetvédelmi Hatóság felé lejelentett éves szintű teljes anyag- és hulladék-nyilvántartásában és alapanyagmérlegében található mennyiség.

10. Anaerob, biogáz termeléssel együtt járó szennyvízkezelési technológia kialakítása (szennyvíz vagy más szerves hulladék anaerob biogáztermeléssel együtt járó kezelése) esetén a kedvezményezettnek a támogatási kérelemben **előzetesen nyilatkozni szükséges arról**, hogy a kezelni kívánt szennyvíztartalom meghaladja az 5 t KOI/nap mennyiséget, és a keletkezett biogázt **saját üzemi célú felhasználás keretében hasznosítja**. Az előírás ellenőrzéséhez a kedvezményezett vállalja, hogy a hatósági ellenőrzés érdekében nyilvántartást vezet, és rendelkezésre állást biztosít a technológia alkalmazásába vont szennyvíz mennyiségének KOI tartalmára és a keletkezett biogáz tartalomra vonatkozóan. A nyilvántartást köteles a kedvezményezett KOI/nap és Nm³/nap fajlagos egységben vezetni.

11. Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag csak az Európai Unióról szóló Szerződés 1. mellékletében szereplő mezőgazdasági termék (a továbbiakban: Annex I. termék), valamint Annex I. termék előállítás, felhasználása során keletkező melléktermék lehet. Az előírás alátámasztására a kedvezményezettnek rendelkeznie kell olyan kimutatással (pl.: üzemnapló, alapanyag mérleg, a rendszer részét képező elektronikus nyilvántartás), amelyben folyamatosan, naprakészen szerepel a betáplálásra kerülő alapanyagok típusa (megnevezése).

12. Amennyiben a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia-előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, úgy a technológiai önfogyasztás **felett keletkezett hő legalább 25%-át saját üzemen belül hasznosítani kell**. Az előírás alátámasztására a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által igazolt számítás benyújtása szükséges a fenntartási időszakra vonatkozóan.

13. Kizárólag olyan rendszerek kiépítése támogatható, melyek megfelelnek a megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételének műszaki követelményeiről szóló 55/2016. (XII. 21.) NFM rendeletben foglalt előírásoknak A megfelelést a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépésznek vagy energetikus mérnöknek kell igazolnia.

14. Amennyiben a tervezett művelet a fentiekben részletezett valamelyik előírással érintett, akkor a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a feltételnek való megfelelést alátámasztó leírást, tervet, számítást, dokumentációt.

IV. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások:

1. A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe, jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést követően – a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve – saját forrásból lecserélendő.
2. Építési tevékenység megvalósítása esetén a támogatási és kifizetési kérelem összeállítása során a Magyar Államkincstár, mint az IH közreműködő szerve és, mint Nemzeti Kifizető Ügynökség (a továbbiakban: Kincstár) honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig lehet elszámolni.
3. Építési tevékenység megvalósítása esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is benyújtja a kifizetési kérelemhez. A számlarészletezőnek különösen az alábbi tartalmi elvárásoknak kell megfelelnie:

- a számla kiállítója által hitelesítésre került

- hivatkozik a kapcsolódó számlájára

-tartalmazza külön az anyag-és munkadíjat, az áfa összegét, az adott tétel kiadási tételazonosítóját, valamint az adott tétel megnevezését.

Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatóak be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó összehasonlítható műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes – egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó – magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó a KAP Vhr 3. melléklete szerinti tartalmú árajánlatot csatol a támogatási kérelméhez.

4. A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el olyan árajánlat, megrendelő, szerződés, utasítás, egyéb kötelezettségvállalás (a továbbiakban összefoglalóan: szerződés), amely olyan ajánlattevőtől származik, amelyben a kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.
Továbbá érvénytelen ajánlat sem felel meg alátámasztó dokumentumként. Az előírás betartása a kedvezményezett felelőssége. Forgalmazó alatt nem kizárólagosan magyar forgalmazó értendő.
5. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
6. **Gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független forgalmazótól származó, azonos funkciójú, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező gépre, eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó árajánlatot.** A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az „értéket a pénzért” elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb ajánlattal rendelkező gépet, eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
7. Szolgáltatás vásárlása esetén (könyvvizsgálat, a projektmenedzsment és a projekt-előkészítés kivételével) szintén három árajánlat benyújtása szükséges.
8. A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő építés megvalósításának, gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzésének költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.
9. A kifizetési kérelemmel csak annyi anyaghoz tartozó költség kerülhet elszámolásra – a hozzá kapcsolódó elszámolható munkadíjjal együtt – amennyi anyag a támogatott művelettel kapcsolatosan ténylegesen felhasználásra, beépítésre került. Az ÉNGY-ben szereplő építési tételek esetén az anyagköltség a hozzá kapcsolódó munkadíj költséggel együtt, ugyanazon számla alapján kerülhet elszámolásra.
10. A műszaki teljesítmény igazolása valamennyi beépítésre kerülő építési termék vonatkozásában kötelező, az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során

a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint, melyet a Támogató felszólítására kell bemutatni.

11. A művelet keretében kizárólag olyan **első üzembe helyezésű**, a támogatási kérelem benyújtásának évétől számított **legfeljebb három éve gyártott gép, eszköz, technológiai berendezés** beszerzése és beépítése támogatható, amely a támogatható tevékenység megvalósítását szolgálja.
12. A beszerezni kívánt gépeknek, eszközöknek, technológiáknak meg kell felelniük a vonatkozó európai uniós irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.

4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. A művelet megkezdése

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető. A támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes visszautasítását vonja maga után.

A művelet megvalósítását a **támogatási kérelem benyújtását követő napon** a kedvezményezett **saját felelősségére megkezdheti**, de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Felújítás, vagy bővítés a Nemzeti Kifizető Ügynökség által lefolytatott, előzetes helyszíni szemlét követően kezdhető meg. Az előzetes helyszíni szemlét megelőzően megkezdett felújítás/bővítés az érintett – előzetes helyszíni szemle nélkül megkezdett - műveletelem visszautasítását vonja maga után. A felújításnak/bővítésnek minősülő támogatott tevékenységnek a pénzügyileg és műszaki-fizikai értelemben is elkülöníthető eleme kerül visszautasításra, ha az építési tevékenységet, vagy azt megelőző bontási tevékenységet megkezdte a kedvezményezett, és emiatt az eredeti/kiinduló állapot a szemlén nem ellenőrizhető.

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel: a **2023. január 1. napjánál nem korábbi dátummal kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve a 9.2 alfejezet 1. pontban felsorolt általános költségek elszámolhatók.**

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.2. Művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások

A művelet fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított **legfeljebb 36 hónap áll** rendelkezésre.

A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válásától számított 36. hónap utolsó napja.

5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

5.1. Közbeszerzési kötelezettség

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a művelet keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény, valamint az irányadó egyéb jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatás az ÁÚF tartalmazza.

5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ben foglaltaknak megfelelnek, és a művelet szempontjából ennek megfelelően **rendezett tulajdoni és/vagy használati viszonyokat a kedvezményezett biztosítja és igazolja a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg.**

5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)

A kedvezményezettet a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli. A kedvezményezett a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a művelet megfelel a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.

6. INDIKÁTOROK

6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulása

A kedvezményezett művelet megvalósításával hozzájárul a KAP ST-ben foglalt alábbi indikátor célértékek teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a kedvezményezettnek műveletszinten nem szükséges elrendő célértéket meghatározni. Az indikátor célértékek teljesítéséhez a felhíváson kívül más, a KAP ST keretében meghirdetésre kerülő felhívás(ok) is hozzájárul(hat)(nak).

Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	Eredménymutató	Eredménymutató átfogó célértéke	Kimeneti mutató	Kimeneti mutató értéke
RD04a_E02_FON_73- (Mezőgazdasági termékek értéknövelése)	R.39. A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma	4.600	O.24 A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	1.978
RD04b_E03_FOF_73 (Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó zöld beruházások támogatása)	R.15. A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergiatermelés és kapacitásbővítésére, a	131 MW	O.24 A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	334

	biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)			
	R.16. Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházás-támogatásban részesülő gazdaságok aránya	2,98%		

Az indikátorok aktuális célértékeit a hatályos KAP ST tartalmazza.

6.2. Monitoring adatszolgáltatás

A kedvezményezett köteles a felhívás 3. mellékletében foglaltak szerint a monitoring rendszer működtetéséhez szükséges adatokat megadni.

7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

A támogatási kérelmek a KAP Vhr. alapján standard kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

Az IH a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az IH vezetője szakaszos elbírálással dönt.

A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre szólíthatja fel.

7.2. Kiválasztási kritériumok

Támogatásban részesülhetnek azon műveletek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, továbbá a felhívásban és annak mellékleteiben foglalt feltételeknek:

1. Nem hiánypótolható jogosultsági feltételek:

- a) a kedvezményezettnek átlátható szervezetnek kell minősülnie az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,

- b) a felhívás 13.1.1. pontjában felsorolt dokumentumok a támogatási kérelemhez benyújtásra kerültek,
- c) ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, gépekre, berendezésekre és szolgáltatás vásárlásra vonatkozóan a felhívás 13.1.2. 6. pontjában felsorolt dokumentumok legalább egyike (vagyis legalább egy árajánlat) benyújtásra került a támogatási kérelem mellékleteként.

Ha a nem hiánypótlható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül visszautasításra kerül!

2. Hiánypótlható jogosultsági szempontok

- a) a felhívás 13.1.2. pontja szerint a támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.

Ha a hiánypótlható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor egyszeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

Ugyanazon tárgykörben hiánypótlásra csak egyszer van lehetőség.

3. Tartalmi értékelési szempontok

A jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek a felhívás 4. mellékletében meghatározott tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kerülnek értékelésre. Az így kialakult pontozási sorrend képezi a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

A tartalmi értékelési szempontok alapján **legfeljebb 100 pont adható**. Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a **40 pontot**, továbbá az üzleti terv minőségére adható **pontszámon belül a 25 pontot, valamint az IH által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot**. Ezen utóbbi mértéke a 40 pontot meghaladhatja, figyelemmel a támogathatónak ítélt kérelmek számára.

A tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez külön jogkövetkezmények fűződnek, amelyeket a felhívás 10. fejezete tartalmazza.

8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

8.1. Támogatás formája

A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.

8.2. Igényelhető támogatás

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege:

- **legalább 200 millió Ft,**
- **az 1. célterületen legfeljebb 5 milliárd Ft,**
- **a 2. célterületen legfeljebb 1 milliárd Ft.**

Több célterületre irányuló támogatási kérelem esetén az igényelhető támogatás együttesen legfeljebb 5 milliárd Ft lehet.

Felhívjuk a Kedvezményezettek figyelmét, hogy amennyiben a felhívás keretében nem támogatott, de a támogatási kérelemben megjelölt tételek után igényelt támogatások levonását követően a jóváhagyható támogatás összege az igényelhető minimum határ alá kerül, az a támogatási kérelem visszautasítását vonja maga után!

A támogatás maximális mértéke (az egyes támogatási kategóriákra irányadó részletszabályok figyelembe vételével):

- az 1. célterületen az alaptámogatás az összes elszámolható költség **50%-a**,
- a 2. célterület A) pontja esetében („Energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek”) az alaptámogatás az összes elszámolható költség **50%-a**,
- A 2. célterület B) pontja („Megújuló energia hasznosítására irányuló technológiák alkalmazása”) esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség **70%-a**.

Az általános költségek (a felhívás 9.2. 1. pontja szerint) és az immateriális javak költségeinek vonatkozásában a támogatás mértéke a támogatási kérelemben szereplő elfogadott legalacsonyabb támogatási intenzitású tevékenység alapján kerül megállapításra. (Tehát ilyen típusú tevékenységek esetében a támogatás mértéke megegyezik a támogatási kérelemben szereplő legalacsonyabb támogatási intenzitású elfogadott tevékenység támogatási mértékével.)

Az alábbi esetekben az 1. célterület és a 2. célterület A) pontja kapcsán az alaptámogatáshoz képest emelt támogatási intenzitás érvényesíthető:

- Az ökológiai minősítéssel rendelkező terméket előállító kedvezményezett 10%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosult, ha erről a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtó felületén nyilatkozik és:
  - A támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évben legalább 10 millió Ft értékben értékesített ökológiai minősítésű terméket.
- A kollektív módon megvalósuló beruházás¹⁶ 10%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosult.

A kedvezményezett a felhívásban tervezett művelet tekintetében további többlettámogatásra lehet jogosult, ha a beruházás megvalósításához igénybe vett beruházási hitelhez kamattámogatást, illetve a beruházási hitelhez kapcsolódó intézményi kezességvállalás díjához díjtámogatást igényel. A támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65%-ot azzal, hogy az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódóan legfeljebb 5%, a beruházási hitel kamatához kapcsolódóan legfeljebb 10% mértékű többlettámogatás igényelhető, a felhívás alapján megtervezett művelet kamat és kezességi díj nélkül számított elszámolható költségének arányában. A felhívás keretében meghatározott maximális támogatási mérték kiterjed a kamattámogatásra és az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódó díjtámogatásra is, a felhívás keretében elnyert támogatással egybeszámítva.

E támogatások külön pályázati felhívás keretében, a felhívás alapján elnyert támogatási okirat birtokában igényelhetők. Az összesen elnyerhető támogatás összege – egybeszámítva a felhívás alapján elnyert alap beruházási támogatást, a kamattámogatást, valamint a kezességi díjtámogatást – nem haladhatja meg a felhívásban meghatározott maximálisan igényelhető támogatási összeget, azaz 5 Mrd forintot.

I. A regionális beruházási támogatási intenzitás legmagasabb mértéke

Az SA.63934 (2021/N) számú ügyben hozott C(2021)6653 számú, 2021. szeptember 16-i bizottsági határozat és az SA.107119 (2023/N) számú ügyben hozott C(2023)3069 számú, 2023. május 12-i

¹⁶ Kollektív műveletnek minősül a termelői csoport, a termelői szervezet, a termelői integrációs szervezet, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint a szociális szövetkezet által végrehajtott művelet.

bizottsági határozat szerinti regionális támogatási térkép alapján nagyvállalkozások esetében a következő maximális támogatási intenzitások alkalmazandók **azzal, hogy az így számított alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg a KAP Stratégiai Tervben meghatározott 50%-os maximális támogatási mértéket:**

- a) Dél-Alföld, Dél-Dunántúl – Baranya vármegye kivételével –, Észak-Alföld, Észak-Magyarország – Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye és Heves vármegye kivételével – és Pest tervezési-statisztikai régióban 50%,
- b) Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl tervezési-statisztikai régióban 30%,
- c) Baranya vármegyében, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében és Heves vármegyében 60%.

A fenti, területi besorolásonként meghatározott támogatási intenzitások – a nagyberuházások kivételével – a kisvállalkozások beruházásai esetében 20 százalékponttal, a középvállalkozások beruházásai esetében 10 százalékponttal növelhetők, ha a kedvezményezett a kérelem benyújtásakor, valamint a támogatási döntés meghozatalakor is megfelel az adott vállalkozástípus feltételeinek.

Amennyiben a kedvezményezett nagyvállalkozásnak minősül, úgy Baranya vármegyében, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében és Heves vármegyében az 1. célterület és a 2. célterület A) pontja kapcsán az alaptámogatáshoz képest 10%-kal emelt támogatási intenzitás érvényesíthető azzal, hogy a támogatás maximális mértéke nem haladhatja meg a 60%-ot az alábbi esetekben:

- Az ökológiai minősítéssel rendelkező terméket előállító kedvezményezett 10%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosult, amennyiben erről a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtó felületén nyilatkozik és:

A támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évben legalább 10 millió Ft értékben értékesített ökológiai minősítésű terméket.

Amennyiben a kedvezményezett nagyvállalkozásnak minősül, úgy Baranya vármegyében, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében és Heves vármegyében a tervezett művelete tekintetében további többlettámogatásra lehet jogosult, amennyiben a beruházás megvalósításához igénybe vett beruházási hitelhez kamattámogatást, illetve a beruházási hitelhez kapcsolódó intézményi kezességvállalás díjához díjtámogatást igényel. A támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 60%-ot azzal, hogy az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódóan legfeljebb 5%, a beruházási hitel kamatához kapcsolódóan legfeljebb 10% mértékű többlettámogatás igényelhető, a felhívás alapján megtervezett művelet kamat és kezességi díj nélkül számított elszámolható költségének arányában.

Nagyberuházások esetében az alkalmazható maximális támogatási intenzitás

- a) ötvenmillió euró elszámolható költségrézig az alap támogatási intenzitás száz százaléka,
- b) az ötvenmillió euró és a száztízmillió euró közötti elszámolható költségrézre az alap támogatási intenzitás ötven százaléka és
- c) a száztízmillió euró feletti elszámolható költségrézre az alap támogatási intenzitás harmincnégy százaléka.

Annak kiszámításakor, hogy egy nagyberuházás elszámolható költsége eléri-e a jelenértéken 50 millió eurónak megfelelő forintösszeget, a beruházás elszámolható költségeibe tartozó tételek vagy a létrehozott új munkahelyek személyi jellegű ráfordításai közül a nagyobb értékűt kell elszámolható költségként figyelembe venni.

Nagyberuházás esetén az odaítélhető összes állami támogatás összegéből le kell vonni a beruházás megkezdését megelőző háromszor háromszázhatvanöt napos időszakban a kedvezményezett által vagy a kedvezményezettől független harmadik félnek nem minősülő beruházó által azonos vármegyében megkezdett olyan beruházáshoz vagy beruházásokhoz odaítélt állami támogatás jelenértéken meghatározott összegét, amely azonos vagy hasonló tevékenységet valósít meg (összeszámítási szabály).

Ha az összeszámlált szabály figyelembevétele nélkül az adott beruházáshoz nyújtható állami támogatás jelenértéken kisebb, mint a fenti bekezdés szerint meghatározott támogatási összeg, akkor ez a kisebb összeg az odaitélhető állami támogatás felső korlátja. Ellenkező esetben állami támogatás a fenti bekezdésben meghatározott összegig nyújtható.

II. A megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatási intenzitás mértéke azzal, hogy az így számított alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg a KAP Stratégiai Tervben meghatározott 70%-os maximális támogatási mértéket:

	Nagyvállalkozás	Középvállalkozás	Kisvállalkozás
Ha a támogatott beruházás megújulóenergia-termelésre - ideértve az (EU) 2018/2001 irányelv VII. mellékletének megfelelő hőszivattyúkat -, megújuló energiaforrásokon alapuló nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányul.	45%	55%	65%

III. Az épület-energihatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás intenzitás maximális mértéke azzal, hogy az így számított alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg a KAP Stratégiai Tervben meghatározott 50%-os maximális támogatási mértéket:

	Budapesten	Budapesten kívül
a) Amennyiben a vonatkozó uniós szabványoknak minősülő energihatékonysági minimumszabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás keretében kizárólag a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk (9) bekezdésében meghatározott egyetlen épületelem-típus telepítésére vagy cseréjére kerül sor, és a támogatást kevesebb, mint 18 hónappal az uniós szabványok hatálybalépése előtt nyújtják.	15%	30%
b) Az a) pont alá nem tartozó esetben , amennyiben a beruházásra a vonatkozó uniós szabványoknak minősülő energihatékonysági minimumszabványoknak való megfelelés érdekében kerül sor és a támogatást kevesebb, mint 18 hónappal az uniós szabványok hatálybalépése előtt nyújtják.	20%	35%
c) Amennyiben a beruházás kizárólag a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk (9) bekezdésében meghatározott egyetlen épületelem-típus telepítését vagy cseréjét érinti, és a beruházás nem tartozik az a) pontban foglalt eset alá.	25%	40%
d) Minden egyéb, az a)-c) pontok alá nem tartozó esetben.	30%	45%

A táblázatban szereplő támogatási intenzitás

1. középvállalkozás esetén **10 százalékponttal**, kisvállalkozás esetén **20 százalékponttal növelhető**, és
2. **15 százalékponttal növelhető**, ha a támogatás az épület primer energiában mért energiahatékonyságának legalább 40%-os javulását eredményezi a beruházás előtti helyzethez képest, feltéve, hogy a beruházás a megvalósításától számított 18 hónapon belül az épület energiahatékonyságát az uniós szabványnak minősülő energiahatékonysági minimumkövetelmények által előírt szint fölé emeli.

Legalább 10%-os energiahatékonyság-javulást eredményező épület-energihatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás összege nem haladhatja meg az Atr. 2. § 23. pontja

IV. Az épületek energiahatékonyságának kivételével energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás intenzitása nem haladhatja meg az elszámolható költségek 30%-át, azzal, hogy az így számított alap támogatási intenzitás sem haladhatja meg a KAP Stratégiai Tervben meghatározott 50%-os maximális támogatási mértéket:

A támogatási intenzitás

- a) közép vállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal, és
- b) a regionális támogatási térkép szerinti – azaz Budapesten kívüli – területen megvalósuló beruházás esetén 15 százalékponttal növelhető.

V. Általános csekély összegű (de minimis) támogatás esetén a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100%-a azzal, hogy az így számított alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg a KAP Stratégiai Tervben meghatározott 50%-os maximális támogatási mértéket.

8.3. Igényelhető előleg

A támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg legfeljebb 25 százalékáig, és legfeljebb 500 millió forint összegig a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.

Ha a kedvezményezett az elszámolható költségek egy részével és ezáltal az arra jutó támogatással már elszámolt, vagy azok vonatkozásában kifizetési kérelmet nyújtott be, akkor az elszámolásra benyújtott költségekre, illetve támogatásra előleg már nem igényelhető.

Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni, és az igénylését követően benyújtott első kifizetési kérelemben annak teljes összegével el kell számolni.

A kedvezményezettnek legalább az igényelt előleg mértékével megegyező összegű önerővel kell rendelkeznie, melyet az előlegigénylési dokumentációval egyidejűleg igazolni köteles.

Az önerő igazolásának elfogadható módjait az ÁÚF tartalmazza.

Regionális beruházási támogatás esetén:

A támogatás akkor vehető igénybe, ha a kedvezményezett az elszámolható költségek legalább 25%-át állami forrástól mentes saját forrásból vagy állami forrástól mentes külső finanszírozás igénybevételével biztosítja, továbbá a teljes beruházás megvalósításához szükséges költségek forrását a támogató számára bemutatja.

Nem kaphat előleget az a kedvezményezett, akinek vagy amelynek

- a) a KAP Vhr. szerinti agrártámogatási jogviszonyból vagy
- b) a 2014–2020 programozási időszakban keletkezett agrártámogatási jogviszonyból eredő tartozása áll fenn a Kincssárral szemben.

Központi, helyi önkormányzati vagy köztisztviselői költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, köztisztviselő, közalapítvány, az állam által alapított vagyonkezelő alapítvány vagy az ilyen alapítvány által fenntartott jogi személy kedvezményezett esetén előleg abban az esetben nyújtható, ha a kedvezményezett a KAP Vhr. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti forrásból nyújtott támogatások kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.

A Kincstárnál fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezettnek az előleg fogadására projektszámlát kell nyitnia.

Az előlegre vonatkozó további szabályokat a KAP Vhr. 80-83. § -a tartalmazza.

9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Kifizetési kérelmek tervezése

A felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.

A kedvezményezett legalább egy, legfeljebb négy kifizetési kérelmet nyújthat be és a művelet fizikai megvalósítását követően a támogatási döntésben meghatározott határidőig egy záró kifizetési kérelmet kell benyújtania.

A kedvezményezett köteles a támogatási döntés véglegessé válásától számított

- 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10 %-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani. Előleg igénybevétele esetén a kifizetési kérelem benyújtásáig az előleg teljes összegével el kell számolni.
- 24 hónapon belül a megítélt támogatás 60 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet,
- 36 hónapon belül a megítélt támogatás legalább 80 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.

A kifizetési kérelem benyújtásának elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

A kifizetési kérelemre vonatkozó részletes szabályokat a KAP Vhr. 84-90. § tartalmazza.

9.2. Elszámolható költségek

A **művelet elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a művelet támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **művelet nem elszámolható költségei**nek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, azonban a felhívás 9.5 pontjában nem elszámolhatóként meghatározott költségek, és a felhívás keretében nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a művelet összes költségének, azonban nem részei a művelet elszámolható költségének.

Amennyiben a művelet tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a kedvezményezett meg kíván valósítani a művelet részeként, azonban a felhívás keretében biztosított támogatáson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A **költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra vonatkozó részletes szabályozást a KAP Vhr. 5. melléklete, az „ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez”** (a továbbiakban: Útmutató) tartalmazza, amelyeket a felhívásban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A felhívás keretében – figyelemmel az 9.4 pontban foglaltakra – az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

1. Általános költségek

1.1 Projekt-előkészítés költségei (az Útmutató 3.2.1. pontja alapján)

- 1.1.1. Jogszáály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttérdokumentációt is) elkészítése,
- 1.1.2. Megvalósíthatósági tanulmány,
- 1.1.3. Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat,
- 1.1.4. Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények, beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb, horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget,
- 1.1.5. Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is.
- 1.1.6. Tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező,
- 1.1.7. Közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos költségek (ideértve a közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos szakértő díját is),
- 1.1.8. Előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák,
- 1.1.9. Szükségletfelmérés, helyzetfeltárás,
- 1.1.10. Társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek (ha a beruházás problémamentes, megkezdéséhez indokolt, pl. helyi népszavazás, közmeghallgatás),
- 1.1.11. Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.

1.2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának költségei

1.3. Építési műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit (az Útmutató 3.4.3.2. pontja alapján)

1.4. Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása (az Útmutató 3.4.4.1. pontja alapján)

1.5. Könyvvizsgálat (az Útmutató 3.4.4.2. pontja alapján)

1.6. Projektmenedzsment költségek

- 1.6.1. A projekt előkészítési és megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai (az Útmutató 3.8.1.1. pontja alapján).
- 1.6.2. A projekt-előkészítési és - megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja (az Útmutató 3.8.1.5. pontja alapján).

2. Beruházások költségei

- 2.1. Ingatlanvásárlás (az Útmutató 3.3.6. pontja alapján)
- 2.2. Terület-előkészítés (az Útmutató 3.3.8. pontja alapján).
- 2.3. Építés (átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a művelet végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és érték növelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez

támogatott tevékenységek köthetők (az Útmutató 3.3.9.1. pontja alapján), ide értve a művelet megvalósítása érdekében feltétlenül szükséges bontási költségeket is.

- 2.4. Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő felújítást, bővítést is (az Útmutató 3.3.9.2. pontja alapján).
- 2.5. A művelet céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a művelet célok megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (az Útmutató 3.3.10.1.1. pontja alapján).
- 2.6. Az eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak és normáknak (az Útmutató 3.3.10.1.2. pontja alapján).
- 2.7. Támogatásból beszerzett tárgyi eszközök után értékcsökkenés nem számolható el a művelet keretében (az Útmutató 3.3.10.1.3. pontja alapján).
- 2.8. Próbaüzem költségei elszámolhatóak, a próbaüzem alatt keletkező bevételek kezelésére a művelet-bevételek kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az Útmutató 4.4. pontja szerint (az Útmutató 3.3.10.1.4. pontja alapján).
- 2.9. Főszabály szerint új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első üzembehelyezésű gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható. Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal (az Útmutató 3.3.10.1.5. pontja alapján).
- 2.10. Immateriális javak beszerzése (az Útmutató 3.3.10.2. pontja alapján).
- 2.11. Lízing (az Útmutató 3.3.11. pontja alapján).

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a művelet összes – elszámolható és nem elszámolható – költségét!

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztására a piaci ár igazolása szükséges. Ennek részletes szabályozását az Útmutató 2.3.2.4. pontja tartalmazza.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, hogy a támogató jogosult a piaci árak való megfelelést az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül, legalább három árajánlattal történő alátámasztás esetén is ellenőrizni, saját, az árrealitás vizsgálatra szolgáló módszertana alapján referencia árakkal összevetni. Ha a támogató az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, egyeztetésre szólítja fel a kedvezményezettet, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.

Amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a kedvezményezettől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják), a felmerült költségek a művelet terhére nem számolhatóak el.

A piaci ár bizonyítása a kedvezményezett kötelezettsége és felelőssége. A költségteleknek a művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.

I. A regionális beruházási támogatás keretében a beruházás érdekében felmerült tárgyi eszközök és immateriális javak költsége számolható el, amely

- a) a tárgyi eszköznek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 47. §-a, 48. §-a és 51. §-a szerinti költségeként,
- b) immateriális javak esetén a vagyoni értékű jogok és a szellemi termékek (a továbbiakban: támogatható immateriális javak) Sztv. 47. §-a, 48. §-a és 51. §-a szerinti költségeként

határozható meg.

Tárgyi eszköz esetén az elszámolható költséget a szokásos piaci áron kell figyelembe venni, ha az a beruházó és a beruházótól nem független harmadik vállalkozás között a szokásos piaci árnál magasabb áron kötött szerződés alapján merült fel.

Az immateriális javak költsége elszámolható, ha

- a) azokat kizárólag a támogatásban részesült létesítményben használják fel,
- b) az az Sztv. előírásai alapján terv szerinti értékcsökkenési leírás alá esik,
- c) azokat szokásos piaci feltételek mellett, a vevőtől független harmadik féltől vásárolják meg,
- d) azok kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig a beruházó eszközei között szerepelnek és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották,
- e) azok nagyvállalkozás esetén legalább öt évig a beruházó eszközei között szerepelnek és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották,
- f) azok költsége nagyvállalkozás esetén az elszámolható költségek legfeljebb 50%-át teszik ki.

Nem minősül elszámolható költségnek

- a) a szinten tartást szolgáló tárgyi eszköz és immateriális javak költsége,
- b) a kérelem benyújtásának napja előtt felmerült költség, ráfordítás.

II. A megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás keretében a megújuló energiatermeléshez kapcsolódó teljes beruházási költség elszámolható, és támogatás nem függhet a termelés eredményétől. A támogatás kizárólag új berendezéshez nyújtható.

III. Az épület-energiatakarékosági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás keretében a teljes beruházási költség elszámolható, az épületben megvalósuló magasabb energiatakarékosági szint vagy környezeti teljesítményszint eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek kivételével.

IV. Az épületek energiatakarékoságának kivételével energiatakarékosági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás keretében a magasabb energiatakarékosági szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó beruházási többletköltségek számolhatók el.

Az elszámolható költségek meghatározásához a beruházási költségeket össze kell vetni egy olyan alternatív forgatókönyv költségeivel, amely támogatás nélkül valósulna meg. Ha ennek eredményeként a támogatás hiányában

- a) olyan kevésbé energiatakarékos beruházás valósulna meg, amely az adott ágazat vagy az érintett tevékenység esetében megfelel a szokásos kereskedelmi gyakorlatnak, az elszámolható költségek a támogatott beruházás költségeinek és a kevésbé energiatakarékos beruházás költségeinek a különbözete,
- b) ugyanazon beruházás későbbi időpontban valósulna meg, az elszámolható költségek a támogatásban részesülő beruházás költségeinek és a későbbi beruházás nettó jelenértéken számított költségeinek különbözete arra az időpontra diszkontálva, amikor a támogatást odaítélik,
- c) a meglévő berendezések és felszerelések további üzemben tartása valósulna meg, az elszámolható költségek a támogatásban részesülő beruházás költségeinek és a meglévő létesítmények és berendezések karbantartására, javítására és korszerűsítésére irányuló beruházások nettó jelenértékének különbözete arra az időpontra diszkontálva, amikor a támogatást odaítélik,

d) kevésbé energiatékony eszközök lízingelésére kerülne sor, az elszámolható költségek a támogatásban részesülő és a kevésbé környezetbarát eszközök lízingelésének nettó jelenértékének különbözete.

A támogatás keretében nem számolhatók el a magasabb szintű energiatékonyság eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek.

A 9.2. 2. IV. a)–d) pont szerinti esetekben azon alternatív forgatókönyvnek, amely a támogatás hiányában valósulna meg,

- a) a támogatott beruházással hasonló termelési kapacitással és élettartammal kell rendelkeznie, és eleget kell tennie az érvényben lévő uniós szabványoknak, és
- b) hitelesnek kell lennie a piaci körülmények, az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer által létrehozott ösztönzők és a jogszabályi követelmények tekintetében.

Amennyiben a 9.2. 2. IV. d) pont szerinti kevésbé energia hatékony eszközök lízingelésére kerülne sor, a lízing költségei nem foglalják magukba a felszerelés vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos költségeket – különösen az üzemanyagköltségeket, biztosítás, karbantartás, egyéb fogyóeszközök költségeit –, függetlenül attól, hogy azok részét képezik-e a lízingszerződésnek.

A fentiekől eltérően a teljes beruházási költség elszámolható, ha a támogatott beruházás egy egyértelműen beazonosítható, kizárólag az energiatékonyság növelésére irányul és nincs olyan kevésbé energiatékony beruházás, amely támogatás hiányában megvalósulna.

Az épületek energiatékonyságának kivételével energiatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás keretében nem számolhatók el a magasabb szintű energiatékonyság eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek.

9.2.1. Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása

Egyszerűsített elszámolásra a felhívás keretében nincs lehetőség.

9.3. Elszámolhatóság feltételei

a) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának kezdete:

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket – az alábbi kivételektől eltekintve – a művelet részeként nem lehet elszámolni:

- tervezési dokumentáció költsége;
- 9.2. alfejezet 1. pontban felsorolt általános költségek.

A művelet részét képező gép/berendezés beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlepszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma nem lehet korábbi a támogatási kérelem benyújtását követő napnál.

b) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának vége:

- A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válásától számított 36. hónap utolsó napja.

c) A támogatás folyósítása a kedvezményezett KNYR-ben rögzített fizetési számlájára történik.

d) Szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.

e) A kifizetési kérelem keretében a kedvezményezett

ea) amennyiben természetes személy, akkor nem nyújthat be olyan, készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot, amelynek az – általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt – ellenértéke meghaladja az 1,5 millió forintot,

eb) amennyiben nem természetes személy, akkor nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.

f) A kedvezményezett köteles a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 80%-át teljesíteni.

g) A kedvezményezett köteles a KAP Vhr. 84. §. (1) bekezdésben foglalt elszámolási kötelezettség betartására, ennek megfelelően a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül köteles a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani. A kedvezményezett köteles továbbá 24 hónapon belül a megítélt támogatás 60 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.

h) Kifizetési kérelem – a záró kifizetési kérelem kivételével - csak abban az esetben nyújtható be, ha az abban igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át.

i) A záró kifizetési kérelem alapján a támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül, amíg a kedvezményezett nem nyújtja be a Kincstárhoz valamennyi, a műveletmegvalósításhoz és az üzemeltetéshez kapcsolódó végleges engedélyt.

j) Átalány alapú elszámolásra nincs lehetőség

k) A forinttól eltérő pénznemben kiállított elszámoló bizonylat esetén az elszámoló bizonylat végösszegét, illetve az elszámoló bizonylaton szereplő tevékenységek, tételek költségét és az arra jutó támogatás összegét a számlán megjelölt fizikai teljesítés időpontjában érvényes, az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

l) A beruházási támogatás összegét a kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba (lekötött tartalékba) kell helyezni, nem kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek az egyéb bevételek között kell elszámolni saját könyvelésében. Ha a tőketartalékba helyezett támogatás tekintetében a kedvezményezettnek támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt visszafizetési kötelezettsége keletkezik, a visszafizetett támogatás összegét a tőketartalék terhére – a lekötött tartalék megszüntetése után – kell elszámolni.

m) Valamennyi beszerzés vonatkozásában az Útmutató 2.3.2.5. pontja szerinti függetlenségre vonatkozó szabályok irányadóak.

9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások

A művelet tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Költségtípus	Maximális mértéke az összes nettó elszámolható költségre vetítve (%)/ maximális támogatási összeg (Ft)
--------------	--

<p>Általános költségek (9.2. fejezet 1. pont) és immateriális javak költségei, összesen:</p> <p><i>ebből:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tájékoztatás, nyilvánosság • műszaki ellenőri szolgáltatás • könyvvizsgálat • projektmenedzsment 	<p>5%</p> <p>0,5%, legfeljebb nettó 150 000 Ft</p> <p>1% 0,5% 2,5%</p>
Ingtatlan vásárlás	2%
Terület-előkészítés (régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák ¹⁷ stb.)	2%
Élelmiszeripari/borászati, illetve egyéb feldolgozó tevékenységhez kapcsolódó szállítójármű (N. kategória) a felhívás 3.1.1. pontja alapján	nettó 55 millió Ft

A fenti táblázatban meghatározott korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a műveletmegvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlát a záró kifizetési kérelem jóváhagyása során – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – műveletszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

9.5. Nem elszámolható költségek

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 9.2. pontban, különösen:

- a) a levonható áfa,
- b) a kamattartozás-kiegyenlítés,
- c) a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
- d) a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,
- e) a deviza-átváltási jutalék,
- f) a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,
- g) a bírságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e,
- h) a kedvezményezettnek saját teljesítés keretében felmerült bármely költség,
- i) a művelet keretében működési költségek, bérköltségek és forgóeszközök,
- j) sikerdíj.

¹⁷ Azokat a munkálatokat kell terület-előkészítés költségtípusba besorolni, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egyetlen épülethez, építményhez sem, hanem az általános területrendezésre irányulnak (pl. szennyezett föld kicserélése, az egyenetlen terep elegyengetése).

10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK

10.1 Általános jogkövetkezmények

1. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlanul minősül, amennyiben a felhívás 9.1 és 9.3. g) pontja szerinti kötelezettségét nem teljesíti, azaz nem nyújt be a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet.
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonja, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-át nem teljesíti.
3. A támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 5%-kal csökkenteni kell, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 60%-át teljesíti, de nem éri el az összeg 80%-át.
4. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget 24 hónapon belül a támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadások összegének 60%-át elérő mértékű elszámolási kötelezettségének, úgy az elmaradás mértékének 1%-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályai szerint köteles visszafizetni.
5. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a monitoringadat-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 1 %-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
6. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségének, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 3 %-át a az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.2 Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

Ha az ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett a tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget, a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és a kedvezményezett köteles az alábbi táblázatban rögzített támogatási összeg visszafizetésére:

	Tartalmi értékelési szempont	Valamennyi jogosulatlanul igénybevevett többletpont után visszafizetendő összeg
1.	minőségrendszerben való részvételét megszünteti (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
2.	tevékenysége már nem felel meg az ISO 14001 szabványnak (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
3.	a vállalt energiahatékonyság javulás (a záró kifizetési igényléshez benyújtott számítás alapján) nem éri el a	minden jogosulatlanul igénybevevett többletpont után a véglegessé vált

	támogatási kérelemben vállalt százalékos mértéket	támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
4.	nem teljesül a megújuló energiaforrás használatára vonatkozó vállalása (a projektmegvalósítás befejezését követő első évre vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a

Ha több tartalmi értékelési szempont vonatkozásában kerül megállapításra a jogosulatlan igénybevétel, úgy az egyes szankciók összegét össze kell vonni, mely eredményezheti a felhívás 7.2. pont 3. alpontjában meghatározott támogathatósági határpontszám alá csökkenést, ezáltal az intézkedésben való jogosulatlan részvételt.

10.3 Az üzleti- és pénzügyi tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni, és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, az üzleti- és pénzügyi tervben vállalt kötelezettségének, így különösen:

1. amennyiben a kedvezményezett szakmai vagy szakmaközi szervezeti tagsága megszűnik a megvalósítási és/vagy a fenntartási időszak alatt, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni;
2. a digitalizációs kérdőívet – a fejlesztés megvalósulásának figyelembevételével – a fenntartási időszak végén újra ki kell tölteni. Amennyiben a kedvezményezett e kötelezettségnek nem tesz eleget, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.4 A felhívásban rögzített kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

A) A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni, és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, a felhívásban foglalt kötelezettségének, így különösen:

1. ha a kedvezményezett nem tesz eleget a fenntartási kötelezettségének, úgy köteles az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint visszafizetni az igénybevevett támogatást azon időszakokkal arányosan, amelynek tekintetében nem teljesültek a követelmények;
2. ha a megújuló energiaforrást hasznosító berendezés által megtermelt energia mennyisége (beleértve a már meglévő, a támogatástól függetlenül megvalósult berendezés által megtermelt energiát is) meghaladja az adott fogyasztási hely villamos energia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez elegendő energiamennyiséget (ilyen céllal létesített biogázüzem kivételével), úgy az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint a támogatást igénylőnek vissza kell fizetnie;
3. ha a kedvezményezett ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódóan 10%-kal megemelt támogatási intenzitásban részesült, és a legalább 10 millió Ft értékben értékesített ökológiai minősítésű termék

értékesítést nem tartja fenn, úgy az emelt támogatási intenzitásra eső támogatási összeget köteles visszafizetni;

4. ha energiahatékonyság javítását célzó beruházás esetén a kedvezményezett az előírt legalább 10% egységnyi energiahatékonyság javulást nem éri el¹⁸; úgy az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie;
5. ha nem a megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételének műszaki követelményeiről szóló 55/2016. (XII. 21.) NFM rendeletben foglalt előírásoknak megfelelő rendszert épít ki; úgy az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie.

B) Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a következő kötelezettségeknek, vállalásoknak, akkor az érintett tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie:

1. mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag nem Annex I. termék, valamint nem Annex I. termék előállítás, felhasználása során keletkező melléktermék;
2. épületkorszerűsítés esetén a 2010/31/EU irányelv szerinti költség optimum szint (melyet a 9/2023. (V.25.) ÉKM rendelet tartalmaz) elérésére vonatkozó elvárásnak a kedvezményezett nem tesz eleget;
3. A biogáz (ideértve a biometánt is) előállítása nem az (EU) 2018/2001 irányelv IX. mellékletében felsorolt alapanyagból történik és a tárolást szolgáló berendezés tüzelőanyag-tartalmának évi legalább 75%-át a közvetlenül nem összekapcsolt, bioüzemanyagot, folyékony bio-energiahordozót, biogázt (ideértve a biometánt) és biomasszából előállított üzemanyagot termelő létesítményből szerzik be;
4. az anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya meghaladja a betáplált inputanyagok mennyiségének 50 %-át;
5. ha a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia-előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, de a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő legalább 25%-át saját gazdaságon belül nem hasznosítja, illetve annak kapcsán a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által igazolt számítás benyújtását a fenntartási időszakban elmulasztja;
6. anaerob lebontás alkalmazása, illetve biofinomítás esetén a talajjavításra nem alkalmas minőségű fermentumot állít elő és használ, illetve azt nem igazolja;
7. nem tesz eleget az energiatermelő céllal létesített biogázüzem, illetve az anaerob, biogáz termeléssel együtt járó szennyvízkezelési technológia kialakítása kapcsán előírt bármely előírásnak.

11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás

A jogutódlásra, valamint a kötelezettségátadásra a KAP törvény 32-33. §-ában, illetve a KAP Vhr. 49-51. § - ában és az ÁÚF-ben foglaltak irányadók.

¹⁸ Amennyiben releváns.

Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatóak, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

11.2. További dokumentumok

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy az ÁÚF a <https://kap.gov.hu> honlapon található és a felhívás elválaszthatatlan része.

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az ÁÚF figyelembevételével készítsék el!

A Kincstár kifizetési kérelmekkel kapcsolatos közleménye, valamint a felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatója elérhető a <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/> honlapon.

A Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § 22. pontja szerinti adatok körét tájékoztató jelleggel a 9. melléklet tartalmazza.

11.3. Képzettségi nyilvántartás

Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy a KAP törvény 13. § (1) bekezdésének f) pontja, valamint a KAP Vhr. 8. § (1) bekezdése alapján a Kincstár az egyes intézkedésekben való részvétel feltételeként előírt vagy értékelési szempontból figyelembe vehető képzettséget igazoló dokumentumok nyilvántartására és az azokban szereplő képzettségre vonatkozó adatok, tények kezelésére, ellenőrzésére képzettségi nyilvántartást vezet.

A képzettségi nyilvántartásba történő bejelentés szabályait a Kincstár 20/2024. (IV. 4.) számú közleménye tartalmazza, amely az alábbi elektronikus útvonalon érhető el:
<https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/kozlemenyek/-/kozlemeny/20-2024-iv-4-szamu-kincstar-kozlemeny>

Ha a kedvezményezett a felhívás 7. mellékletében 4. pontja szerinti „Meglévő szakértelem” értékelési szempont ellenőrzéséhez szükséges okirat vagy bizonyítvány másolatát a Kincstárhoz korábban még nem nyújtotta be vagy az igazolás alapjául szolgáló képzettség tekintetében változás történt, akkor azt a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles benyújtani.

12. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a **Kincstár Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Ügyfélszolgálatához** amely az alábbi elérhetőségeken áll rendelkezésre:

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő, Kedd és Csütörtök: 9.00 - 12.00 és 13.00 - 16.00

Szerda és Péntek: 9.00 - 12.00

Telefon: 1811 (4-es gomb); (1) 374-3603 vagy (1) 374-3604

E-mail: mv.ugyfelszolgalat@allamkincstar.gov.hu

A kapcsolatfelvételre a mobilGAZDA alkalmazást is felhasználhatják, amely ingyenesen elérhető a Google Play és App Store digitális tartalomszolgáltatóknál, használata regisztrációhoz kötött.

13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok

13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket **kötelezően** szükséges csatolni:

- Építési tevékenység esetén az építészeti-műszaki tervdokumentációt, valamint
- a felhívás 2. melléklete szerinti nyilatkozatot az építési tevékenységekről.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fenti dokumentumok pótlására nem nyílik lehetőség, így amennyiben a fejlesztés szempontjából releváns fenti dokumentumok valamelyike nem kerül benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, az a támogatási kérelem visszautasítását vonja maga után!

13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:

A támogatási kérelem benyújtásakor a következő mellékletek csatolása szükséges:

1. Tartalmi értékelési szempontokat alátámasztó igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok a felhívás 4. melléklete szerint.
2. Hálózatra termelő napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentő, vagy a „Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez” tárgyú dokumentum.
3. Energiahatékonyság javítását célzó tevékenység esetén a legalább 10% fajlagos energiahatékonyság javulást alátámasztó kalkuláció és a számítás készítőjének végzettségét és kamarai tagságát igazoló okirat másolata. (3.3. III. 1. pont szerint)
4. Amennyiben a tervezett művelet a 3.3. III. 1.-13. pont valamelyikében érintett, úgy az adott feltételnek való megfelelést alátámasztó leírás, terv, számítás, dokumentáció.
5. Épületenergetikai korszerűsítés esetén a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet szerint elkészített, a fejlesztés előtti állapotra vonatkozó energetikai minőségtanúsítvány. (Amennyiben annak megléte a rendelet értelmében szükséges.)
6. Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, a beszerzésre kerülő gépekre, eszközökre, technológiákra, valamint a felhívásban meghatározott egyes szolgáltatások vásárlására vonatkozóan 3 db árajánlat. **(Felhívjuk a figyelmet, hogy ezen dokumentumok benyújtásának hiánya (egyetlen árajánlat sem kerül benyújtásra) a támogatási kérelem mellékleteként, a felhívás 7.2 fejezet 1. c) pontja alapján nem hiánypótolható hiánynak minősül.)**
7. A felhívás 5.2. pontjában meghatározott, az érintett ingatlanokra vonatkozó igazolások.
8. Az üzleti terv értékeléséhez szükséges dokumentumok.
9. Ökológiai minősítéssel rendelkező terméket előállító kedvezményezett esetében annak igazolása, hogy mekkora arányú az ökológiai termelésből származó árbevétele:
  - a) gazdasági társaság esetén független könyvvizsgálói igazolással,
  - b) egyéni vállalkozó esetén független könyvvizsgálói igazolással,
  - c) östermelő esetén személyi jövedelemadó bevallás, valamint az értékesítést igazoló bizonylatok másolata.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt melléleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF tartalmazza, amely letölthető a <https://kap.gov.hu> honlapról.

13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Önerő rendelkezésre állását igazoló nyilatkozatot, illetve dokumentumot (az ÁÚF-ben meghatározott módon és formában).
2. Legkésőbb az első, építéssel és/vagy vízjogi engedélyköteles beruházással kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló végleges építési és/vagy a végleges vízjogi létesítési/bányakapitánysági engedélyt, – beleértve az engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt.
3. Hálózatra termelő napelemes művelet esetén az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetési kérelem feltétele a hálózati engedélyes által jóváhagyott csatlakozási dokumentáció, a záró kifizetés feltétele a hálózati engedéllyessel kötött hálózathasználati szerződés megléte.
4. Építési művelet esetén az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is be kell nyújtani minden kifizetési kérelemhez.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt melléleteket az első kifizetési kérelem benyújtása során csatolni szükséges. A dokumentumokat az előlegigénylés kapcsán a Kincstár jogosult bekérni.

14. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

1. melléklet: Fogalomtár
2. melléklet: Nyilatkozat építési tevékenységekről
3. melléklet: Monitoring melléklet
4. melléklet: Tartalmi értékelési szempontok
5. melléklet: Annex I. lista
6. melléklet: Szakmai vagy szakmaközi szervezeti tagság igazolása
7. melléklet: Üzleti terv kitöltési útmutató
8. melléklet: Támogatási intenzitások összefoglaló táblázata
9. melléklet: Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról